

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

BRNO 2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdl

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3calcz.htm>

9395458

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

STUDIE A KRÁTKÉ ČLÁNKY

Jiří A. Svoboda	SÍDELNÍ ARCHEOLOGIE LOVECKÝCH POPULACÍ. K DYNAMICE A POPULAČNÍ KINETICE MLADÉHO PALEOLITU VE STŘEDNÍM PODUNAJÍ	13
	SETTLEMENT ARCHAEOLOGY OF HUNTING POPULATIONS. UPPER PALEOLITHIC DYNAMICS AND POPULATION KINETICS IN THE MIDDLE DANUBE BASIN	
Petr Škrdla	MLADOPALEOLITICKÉ SÍDELNÍ STRATEGIE V KRAJINĚ: PŘÍKLAD STŘEDNÍHO POMORAVÍ	33
	THE UPPER PALEOLITHIC SETTLEMENT STRATEGIES: MIDDLE COURSE OF THE MORAVA RIVER	
Martin Novák	PRIESTOROVÁ ANALÝZA PALEOLITICKÝCH SÍDLISK. DISTRIBÚCIA ARTEFAKTŮ NA GRAVETTIENSKÝCH SÍDLISKÁCH PAVLOV A KAŠOV	49
	SPATIAL ANALYSIS OF PALEOLITHIC SITES. DISTRIBUTION OF ARTIFACTS AT THE GRAVETTIAN SITES OF PAVLOV AND KAŠOV.	
Pavel Kouřil	ZU EINIGEN ÄUßERUNGEN DER MATERIELLEN NOMADENKULTUR AUF DEM MIKULČICER BURGWALL	69
	K NĚKTERÝM PROJEVŮM NOMÁDSKÉ HMOTNÉ KULTURY NA MIKULČICKÉM HRADĚ	

PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

PALEOLIT A MEZOLIT

BORŠICE U BUCHLOVIC (okr. Uherské Hradiště)	Petr Škrdla, Miriam Nývltová Fišáková, Daniel Nývlt	79
ČEBÍN (okr. Brno-venkov)	Petr Neruda, Zdeňka Nerudová	81
ČERNOTÍN (k. ú. Hluzov, okr. Přerov)	Marek Kalábek	82
DOLNÍ VĚSTONICE (okr. Břeclav)	Jiří Svoboda, Martin Novák, Miriam Nývltová Fišáková, Martin Jones	82
HLINSKO (okr. Přerov)	Petr Škrdla	84
HRANICE (okr. Přerov)	Petr Škrdla, Miriam Nývltová Fišáková	86
MÍŠKOVICE (okr. Kroměříž)	Petr Škrdla	87
MOKRÁ-HORÁKOV (k. ú. Mokrý u Brna, okr. Brno-venkov)	Jiří Svoboda, Martin Frouz	89
NAPAJEDLA (okr. Zlín)	Petr Škrdla, Miriam Nývltová Fišáková, Daniel Nývlt	90
NUZÍŘOV (okr. Brno-venkov)	Petr Neruda, Zdeňka Nerudová	93
POPŮVKY (okr. Brno-venkov)	Martin Kuča	94
PŘEROV (k. ú. Předmostí u Přerova, okr. Přerov)	Miriam Nývltová Fišáková, Zdeněk Schenk	94
SOKOLNICE (okr. Brno-venkov)	Petr Neruda, Zdeňka Nerudová, Michal Šimandl	96
SPYTIHNĚV (okr. Zlín)	Petr Škrdla	97
ŠÍŠMA (okr. Přerov)	Zdeněk Schenk, Dalibor Figel	98
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (k. ú. Jarošov u Uh. Hradiště, okr. Uherské Hradiště)	Petr Škrdla, Miriam Nývltová Fišáková, Martin Novák, Daniel Nývlt	98
ÚNANOV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	100

NEOLIT

BÍLOVICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	101
BRNO (k. ú. Ivanovice, okr. Brno-venkov)	Karel Výška	101
BRNO (k.ú. Královo Pole, okr. Brno-město)	Petr Holub, Lenka Sedláčková	102
BRNO (k. ú. Starý Lískovec, okr. Brno-město)	Michal Přichystal	102
BŘEZOLUPY (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	103
IVANČICE (k. ú. Budkovice, okr. Brno-venkov)	Milan Salaš	104
DAMBOŘICE (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	104
DOBŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	105
HLUBOKÉ MAŠŮVKY (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	105
HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Kobernice, okr. Prostějov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	105
HRADČOVICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Antonín Přichystal, Petr Škrdla	105
HULÍN (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	106
KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)	Miroslav Šmíd	106
KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	106
KUŘIM (okr. Brno-venkov)	Karel Výška	107
KUŘIM (okr. Brno-venkov)	Michal Přichystal	108
LELEKOVICE (okr. Brno-venkov)	Martin Kuča, Josef Kovář, Miriam Nývltová Fišáková, Antonín Přichystal	108
LIPNÍK NAD BEČVOU (k. ú. Loučka, okr. Přerov)	Arkadiusz Tajer	109
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	109
OLOMOUC (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	109
OLŠANY U PROSTĚJOVA (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	109
OTROKOVICE (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek, David Parma	110
OTROKOVICE (k. ú. Kvítkovice u Otrokovic, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	110
PODOLÍ (okr. Brno-venkov)	David Parma	111
PODOLÍ (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	111
POPOVICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	112
POSTŘELMOV (okr. Šumperk)	Vladimír Goš, Jakub Halama	112
RYBNÍKY (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	114
STŘELICE (k. ú. Střelice u Brna, okr. Brno-venkov)	Michal Přichystal	114
ŠTÍTARY (okr. Znojmo)	Martin Kuča, Milan Vokáč	115
TEČOVICE (okr. Zlín)	Jana Langová	116
TOPOLNÁ (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	116
TRAPLICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla, Milan Vokáč	116
TUČAPY (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	117
ZLÍN (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	118
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	118

ENEOLIT

BEZMĚROV (okr. Kroměříž)	Arkadiusz Tajer	121
BOŘETICE (okr. Břeclav)	Petr Dvořák, Pavla Růžicková	121
BRNO (k. ú. Ivanovice, okr. Brno-město)	Karel Výška	122
BRNO (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)	Petr Kos	122
BŘEZINA (okr. Vyškov)	Hana Dehnerová, Pavel Šlězár, Pavel Moš	122
BŘEZOLUPY (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Milan Vokáč, Petr Škrdla	123
BUČOVICE (k. ú. Kloboučky, okr. Vyškov)	Karel Výška	124
DĚTKOVICE (okr. Prostějov)	Miroslav Šmíd	124
DOBŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	125
HABROVANY (okr. Vyškov)	Zuzana Baarová	125
HABRŮVKA (okr. Blansko)	Jiří Svoboda	125
HLINSKO (okr. Přerov)	Zdeněk Schenk, Martin Kuča	126
HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Kobernice, okr. Prostějov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	127
HULÍN (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	127
KADOV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	128
KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	128
KROMĚŘÍŽ (k. ú. Miňůvky, okr. Kroměříž)	Arkadiusz Tajer	129
KROMĚŘÍŽ (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	129
KUDLOVICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	129

KUŘIM (okr. Brno-venkov)	Martin Kuča, Tereza Sobolová	130
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	130
OLOMOUC (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	131
OLOMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	131
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Miroslav Šmíd	131
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Jakub Vrána	132
OLŠANY U PROSTĚJOVA (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	132
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	132
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek, David Parma	133
PAVLOV (okr. Břeclav)	Petr Kubín	133
POLEŠOVICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	133
PROSTĚJOV (okr. Prostějov)	Miroslav Šmíd	133
PROSTĚJOV (k. ú. Čechovice, okr. Prostějov)	Miroslav Šmíd	134
TROUBELICE (okr. Olomouc)	Jakub Vrána	134
TRSTĚNICE (okr. Znojmo)	Jan Knotek, Milan Vokáč	134
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (k. ú. Míkovice nad Olšavou, okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Antonín Přichystal, Petr Škrdla	135
VESELÍČKO (k. ú. Veselíčko u Lipníka nad Bečvou, okr. Přerov)	Zdeněk Schenk	135
VEVERSKÉ KNÍNICE (okr. Brno-venkov)	Martin Kuča	136
DOBA BRONZOVÁ		
BRNO (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)	Petr Kos	137
BUDKOVICE (okr. Brno-venkov)	Milan Salaš	137
ČERNOTÍN (okr. Přerov)	Marek Kalábek	138
DAMBOŘICE (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	138
DOBŠICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	138
DOLANY (okr. Olomouc)	Karel Faltýnec, Pavel Moš, Pavel Šlázar	139
DRAŽŮVKY (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	140
DRNOVICE (okr. Vyškov)	Zuzana Baarová	140
DYJE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	140
HABROVANY (okr. Vyškov)	Zuzana Baarová	140
HABROVANY (okr. Vyškov)	Marek Lečbych	141
HAVRANÍKY (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	141
HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Kobeřice, okr. Prostějov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	141
HRUŠOVANY NAD JEVIŠOVKOU (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	141
HULÍN (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	142
JIHLAVA (okr. Jihlava)	Stanislav Stuchlík	143
KROMĚŘÍŽ (okr. Kroměříž)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	143
LITOVEL (okr. Olomouc)	Pavel Šlázar	143
MEDLOV (okr. Olomouc)	Marek Kalábek	143
MĚNÍN (okr. Brno-venkov)	Michal Přichystal	144
MIKULOV (okr. Břeclav)	Petr Kubín	145
MIROSLAVSKÉ KNÍNICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	145
MOHELNICE (okr. Šumperk)	Jakub Halama	145
OLOMOUC (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	146
OLOMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	146
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Jakub Vrána	146
OLŠANY U PROSTĚJOVA (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	147
OTNICE (okr. Vyškov)	Marek Lečbych	147
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	147
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek, David Parma	147
PODOLÍ (okr. Brno-venkov)	Petr Kos	148
ROUSÍNOV (okr. Vyškov)	Michal Přichystal	148
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)	David Parma	148
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)	Petr Kos	149
TRAPLICE (okr. Uherské Hradiště)	Miroslav Novák	149
VIŠŇOVÉ (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	149
ZÁHLINICE (okr. Kroměříž)	David Parma	149
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Zdeněk Čižmář	150

DOBA ŽELEZNÁ

BLAŽOVICE (okr. Brno-venkov)
BRNO (k. ú. Královo Pole, okr. Brno-město)
DAMBOŘICE (okr. Hodonín)
DOBŠICE (okr. Znojmo)
HABROVANY (okr. Vyškov)
HRUBČICE (okr. Prostějov)
HRUŠKY (okr. Vyškov)
HULÍN (okr. Kroměříž)
CHARVÁTY (okr. Olomouc)
KLIMKOVICE (okr. Nový Jičín)
KRALICE NA HANÉ (okr. Prostějov)
MAŠOVICE (okr. Znojmo)
MEDLOV (okr. Olomouc)
MIROSLAV (okr. Znojmo)
MIROSLAVSKÉ KNÍNICE (okr. Znojmo)
MODRÁ (okr. Uherské Hradiště)
MOHELNICE (okr. Šumperk)
OLBRAMICE (okr. Nový Jičín)
OLOMOUC (k. ú. Neředín, okr. Olomouc)
OTROKOVICE (okr. Zlín)
OTROKOVICE (okr. Zlín)
PODIVICE (okr. Vyškov)
PROSTĚJOV (okr. Prostějov)
PŘESKAČE (okr. Znojmo)
ROUSÍNOV (k. ú. Rousínov u Vyškova, okr. Vyškov)
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)
TULEŠICE (okr. Znojmo)
VIŠŇOVÉ (okr. Znojmo)
ZLÍN (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)
ZNOJMO (okr. Znojmo)

Petr Kos, Karel Výška	153
Petr Holub	153
Jaromír Šmerda	154
Zdeněk Čizmář	154
Marck Lečbych	154
Pavel Fojtík	155
Petr Kos	155
Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	155
Vendula Vránová	155
Jindřich Hlas, Tereza Krasnokutská	156
Pavel Fojtík	156
Zdeněk Čizmář	156
Marek Kalábek	157
Zdeněk Čizmář	157
Zdeněk Čizmář	157
Miroslav Vaškových	157
Jakub Halama	158
Jindřich Hlas, Tereza Krasnokutská	158
Jaroslav Peška, Filip Šrámek	158
Jiří Kohoutek	159
Jiří Kohoutek, David Parma	159
Pavel Fojtík, Mojmír a Radim Malečkovi	159
Pavel Fojtík	160
Zdeněk Čizmář	160
Michal Přichystal	160
David Parma	160
Petr Kos	160
Zdeněk Čizmář	161
Zdeněk Čizmář	161
Jiří Kohoutek	162
Zdeněk Čizmář	162

DOBA ŘÍMSKÁ

DOBŠICE (okr. Znojmo)
DRNHOLEC (okr. Břeclav)
HRUBČICE (okr. Prostějov)
KOBYLNICE (okr. Brno-venkov)
MIROSLAV (okr. Znojmo)
MODRÁ (okr. Uherské Hradiště)
NOVÝ ŠALDORF (okr. Znojmo)
OLOMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)
OTROKOVICE (okr. Zlín)
PODOLÍ (okr. Brno-venkov)
REŠICE (okr. Znojmo)
ROUSÍNOV (k. ú. Rousínov u Vyškova, okr. Vyškov)
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)

Zdeněk Čizmář	163
Jan Jilek, Joan Pinar, Milan Vokáč	163
Pavel Fojtík	164
David Parma	164
Zdeněk Čizmář	164
Miroslav Vaškových	165
Zdeněk Čizmář	165
Marek Kalábek	165
Vendula Vránová	166
Miroslav Šmíd	166
Jiří Kohoutek, David Parma	167
Petr Kos	167
Zdeněk Čizmář	168
Michal Přichystal	168
David Parma	168

STŘEDOVĚK A NOVOVĚK

BOHUŠLAVICE (okr. Prostějov)
BOHUŠOV (k. ú. Bohušov, okr. Bruntál)
BOUZOV (okr. Olomouc)
BRNO (okr. Brno-město)

David Vích	169
Michal Zezula	169
Hana Dehnerová	169
Petr Holub, Václav Kolařík, David Merta,	170
Marek Peška, Petr Polánka, Lenka Sedláčková,	
Dana Zapletalová, Antonín Zůbek	
Petr Kos, Karel Výška	226

BRNO (k. ú. Tuřany, okr. Brno-město)

BRUMOV-BYLNICE (k. ú. Bylnice, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	226
BRUSNĚ (okr. Kromčříž)	Dalibor Janiš, Jiří Kohoutek, Radim Vrla	227
DAMBOŘICE (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	228
DRAŽŮVKY (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	228
HLUČÍN (okr. Opava)	Hana Teryngerová	228
HODONICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	229
HOLUBICE (okr. Vyškov)	David Parma	229
HORNÍ BENEŠOV (okr. Bruntál)	Marek Kiecoň	229
HOSTĚŘADKY-REŠOV (okr. Vyškov)	Karel Výška	230
HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Kobeřice, okr. Prostějov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	230
HULÍN (okr. Přerov)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	230
HUSTOPEČE (okr. Břeclav)	Michal Přichystal	230
HVOZD (okr. Prostějov)	Karel Faltýnek, Pavel Šlézar, Pavel Moš	231
JEMNICE (okr. Znojmo)	Petr Holub, David Merta	232
JESENÍK (okr. Jeseník)	Petr Kováčik, Petra Veselá	233
JEVIŠOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	234
JEVIŠOVKA (okr. Břeclav)	Petr Kubín	234
JIHLAVA (okr. Jihlava)	Petr Hejhal, Petr Hrubý	234
JIHLAVA (okr. Jihlava)	David Zimola	249
KARVINÁ (k. ú. Karviná-město, okr. Karviná)	Eva Drozdová, Michal Zezula	249
KARVINÁ (k. ú. Karviná-město, okr. Karviná)	Michal Zezula, Lukáš Gál	250
KLOPOTOVICE (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	250
KRALICE NA HANĚ (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	250
KRHOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	251
KRNOV (k. ú. Horní předměstí, okr. Bruntál)	Michal Zezula	252
KRNOV (okr. Bruntál)	František Kolář	252
KYJOV (okr. Hodonín)	Jaromír Šmerda	254
LITOVEL (okr. Olomouc)	Karel Faltýnek, Pavel Šlézar	254
LITOVEL (okr. Olomouc)	Pavel Šlézar	255
LUKÁ (k. ú. Březina, okr. Olomouc)	Miloš Hlava, David Vích	255
LUKOV (okr. Zlín)	Jana Langová	256
MAŠOVICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	256
MIKULČICE (okr. Hodonín)	Marian Mazuch	256
MIKULČICE (okr. Hodonín)	Lumír Poláček, Jaroslav Škojec, Petr Čáp	257
MIROSLAV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	258
MIROSLAVSKÉ KNÍNICE (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	259
MISTRICE (okr. Uherské Hradiště)	Martin Kuča, Petr Škrdla	259
MODRÁ (okr. Uherské Hradiště)	Miroslav Vaškových	259
MODŘICE (okr. Brno-venkov)	Rudolf Procházka	259
MOHELNICE (okr. Šumperk)	Jakub Halama	260
MOKRÁ-HORÁKOV (k. ú. Mokrý, okr. Brno-venkov)	Petr Kos	260
MORAVSKÉ BUDĚJOVICE (okr. Třebíč)	Zdeněk Čizmář	261
MORAVSKÝ KRUMLOV (okr. Znojmo)	Zdeněk Čizmář	262
NOVÝ MALÍN (okr. Šumperk)	Hana Dehnerová, Vladimír Goš	263
OLOMOUC (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	263
OLOMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)	Marek Kalábek	263
OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)	Vendula Vránová	264
OLOMOUC (k.u. Slavonín)	Jakub Vrána	264
OLOMOUC (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)	Hana Dehnerová, Petr Večeřa	264
OLOMOUC (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)	Richard Zatloukal	265
OLOMOUC (k. ú. Olomouc-město, okr. Olomouc)	Richard Zatloukal	266
OPAVA (k. ú. Opava-město, okr. Opava)	Michal Zezula	267
OPAVA (k. ú. Opava-město, okr. Opava)	František Kolář	268
OPAVA (k. ú. Opava-město, okr. Opava)	Marek Kiecoň	269
OSTRAVA (k. ú. Moravská Ostrava, okr. Ostrava)	Tereza Krasnokutská	269
OSTRAVA (k. ú. Moravská Ostrava, okr. Ostrava)	Marek Kiecoň	271
OTROKOVICE (okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	271
PONĚTOVICE (okr. Brno-venkov)	David Parma	271
PROSTĚJOV (okr. Prostějov)	Pavel Fojtík	272

PŘEROV (okr. Přerov)	Aleš Drechsler, Rudolf Procházka,	274
PŘESKAČE (okr. Znojmo)	Zdeněk Schenk	278
RAJHRADICE (okr. Brno-venkov)	Zdeněk Čižmář	279
RATÍŠKOVICE (okr. Hodonín)	David Parma	279
SUŠICE (okr. Přerov)	Lumír Poláček, Jaroslav Škojec	280
ŠLAPANICE (okr. Brno-venkov)	Dalibor Figel, Monika Slováčková	281
ŠTERNBERK (okr. Olomouc)	Petr Kos	281
ŠTERNBERK (okr. Olomouc)	Hana Dehnerová, Jan Grégr	282
TELČ (okr. Jihlava)	Jakub Vrána	283
UHERSKÉ HRADIŠTĚ (okr. Uherské Hradiště)	Milan Vokáč, David Zimola	284
UHERSKÝ OSTROH (okr. Uherské Hradiště)	Miroslav Vaškových	285
VELKÉ KUNĚTICE (okr. Jeseník)	Dana Menoušková	285
VELKÉ LOSINY (okr. Šumperk)	Jakub Vrána	286
VIDNAVA (okr. Jeseník)	Karel Faltýnek, Pavel Šlézar	286
VIZOVICE (okr. Zlín)	Jakub Vrána	286
VRCHOSLAVICE (okr. Prostějov)	Jiří Kohoutek	287
VYSKYTNÁ NAD JIHLAVOU (okr. Jihlava)	Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška	287
VYSOKÉ POLE (okr. Zlín)	David Zimola, Milan Vokáč	288
VYŠKOV (okr. Vyškov)	Jiří Kohoutek	289
ZLÍN (okr. Zlín)	Zuzana Baarová	290
ZLÍN (k. ú. Malenovice u Zlína, okr. Zlín)	Jiří Kohoutek	291
ZNOJMO (okr. Znojmo)	Jiří Kohoutek	291
ŽDÁR NAD SÁZAVOU (okr. Žďár nad Sázavou)	Zdeněk Čižmář	294
	Martin Geisler	294

ZPRÁVY O ČINNOSTI

Jiří Doležel	SEZONA 2005 V ARCHEOLOGICKÉM ÚSTAVU AKADEMIE VĚD ČR, BRNO	297
Miloš Čižmář, Ivan Čižmář, Petr Kos, Jana Marečková	VÝSLEDKY LETECKÉHO SNÍMKOVÁNÍ ÚAPP BRNO NA MORAVĚ ZA ROK 2005	299
Rejstřík autorů		305

**PŘEHLED VÝZKUMŮ NA MORAVĚ A VE SLEZSKU
2005**

**OVERVIEW OF EXCAVATIONS IN MORAVIA AND SILESIA
2005**

**ÜBERSICHT DER GRABUNGEN IN MÄHREN UND
SCHLESSEN 2005**

ENEOLIT

ENEOLITHIC

ÄNÄOLITHIKUM

BEZMĚROV (okr. Kroměříž)

„Díly“. KŠK. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

V rámci stavby dálnice D1, úsek 0134.2 Kojetín – Kroměříž západ, byla předstihovým záchranným výzkumem objevena archeologická lokalita na katastru obce Bezměrov v trati „Díly“. Archeologický dohled a následný výzkum proběhl v období srpen – listopad 2005.

Lokalita se nachází na dost rozlehlé, mírně zvlněné sprašové terase, cca 1,5 km jihozápadním směrem od pravého okraje inundačního údolí řeky Moravy. Nadmořská výška místa s nálezy je 228,0 až 300,0 m. Nejbližší vodoteč – Vězecký potok – je od lokality vzdálena asi 0,8 km jižním směrem a vymezuje tak jižní a východní okraj terasy. Lokalita je identifikována na mapě ZM ČR 1 : 10 000, list 25-31-06, těmito koordináty v mm (západní s. č. : jižní s. č.): 32:205, 30:201, 41:192, 52:188, 54:192, 43:188.

Na ploše o délce cca 200 m a šířce cca 60 m byla těžkou technikou odstraněna a stroji UDS postupně dočištěna místa přes 0,60 m silná orniční vrstva, pod kterou se objevily zapuštěny do sprašového podloží archeologické objekty. V největším počtu se na lokalitě objevily hrobové celky výrazně se odlišující od sprašového podloží svým tmavým zasypaním. Během výzkumné sezóny 2005 bylo prozkoumáno 12 hrobových celků, které na základě keramického materiálu lze datovat do období kultury se šňůrovou keramikou šňůrových pohárů.

Výkopy hrobových jam měly půdorysy ve tvaru pravidelných obdélníků a vanovitě podélné i příčné řezy. U všech tvořila zasypaná tmavá černá nebo černošedá humusovitá hlína. U hrobů převažovala orientace S-J, jen u čtyř hrobů byly registrovány malé odchylky směrem k východu nebo západu. Rozměry hrobových celků byly přibližně tyto: délka jam 1,6 m až 2,2 m, šířka 1,0 m až 1,67 m a hloubka 0,2–0,4 m. Vyskytl se také jeden menší, a to dětský hrob o rozměrech 1,32 × 1,02 × 0,2 m a tři hroby o rozměrech 2,3–2,4 m délky, 1,9–2,4 m šířky a 0,43–0,9 m hloubky.

Hrobovou výbavu tvořily především keramické nádoby, které v počtu od 1 do 4 byly nalezeny ve všech hrobech, ve třech hrobech tvořila keramika, zřejmě z jedné nádoby, skru-máz v jednom rohu jámy. Keramiku doprovázela kamenná štipaná industrie (ve čtyřech hrobech), broušené kamenné sekery (hrob č. 2) a sekeromlaty.

Pozornost zasluhuje bohatý hrob č. 2, ve kterém bylo vypreparováno 16 keramických nádob, 3 kusy kamenné štipané industrie, 3 kamenné sekery, z nichž jedna byla vyrobena ze silicitu, a 3 sekeromlaty (2 kamenné a jeden uhnětený z hlíny).

Kosterní pozůstatky se na lokalitě dochovaly ve velmi špatném stavu, a to jen v sedmi hrobech. Většinou šlo o křehké pozůstatky zubů (zubní korunky – pět hrobů), v jednom hrobě byly nalezeny 3 kusy dlouhých kostí a v jednom hrobě se z kostry dochoval negativ lebky a kosti nohou.

Kromě hrobů na lokalitě byly objeveny také 3 sídlištní objekty. Jednalo se o oválný, v řezu mísovitý objekt o rozměrech 1,48 × 0,95 × 0,50 m a objekt kruhového půdorysu o hruškovitém řezu a o délce okraje 1,09 m a hloubce 0,78 m. Oba objekty se nalézaly v jihozápadní části plochy mimo hrobové celky a vzhledem k tomu, že se v nich nenašly datující artefakty, můžeme je zařadit rámcově jen do pravěku. Třetí z objektů, oválná jamka o rozměrech 0,68 × 0,44 × 0,26 m, byl nalezen v prostoru mezi hroby. Je možné, že patřil k pohřebnímu areálu.

V průběhu skrývky ornice, souběžně z výzkumem, byly na lokalitě objeveny další hroby a objekty, přesto však byly práce přerušeny koncem listopadu z důvodu špatného počasí. Budou pokračovat v sezoně roku 2006.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Bezměrov (Bez. Kroměříž). „Díly“. Schnurkeramik. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

BOŘETICE (okr. Břeclav)

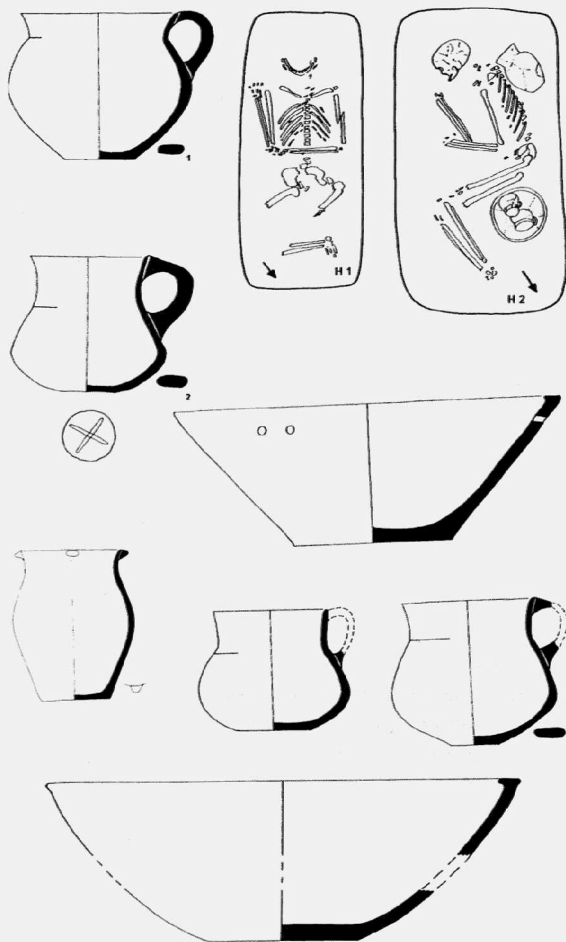
Intravilán. Pohřebiště KZP. Záchranný výzkum.

V červnu 2005 proběhl záchranný výzkum v centru obce na místě budoucí odstavné plochy před zdravotním střediskem. Výzkumem byly zjištěny dva recentně porušené hroby KZP (vzdálené od sebe cca 120 cm) a 3 sídlištní objekty. Pohřby KZP (hrob 1 a 2) byly uloženy na pravém boku, hlavou k JZ (obr. 1). Hrob 1 obsahoval silně porušenou kostru, džbánek a mísu. Hrob 2 obsahoval kostru, za jejíž lebku byl hrnec. Za nohama byla uložena mísa a v ní dva džbány. Konická jáma 3 náležela únětické kultuře, objekt 4 byl novověký, objekt 5 náležel zřejmě horákovské kultuře. Z povrchových nálezů pochází zlomky pravěké, středohradištní a novověké keramiky.

Petr Dvořák, Pavla Růžicková

Resumé

Bořetice (Bez. Břeclav). Bauter Teil der Gemeinde. Glockenbecherkultur. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

Obr. 1. Bořetice. Kostrové hroby kultury zvoncovitých pohárů.
Bořetice. Skelettgräber der Glockenebecher Kultur.

BRNO (k. ú. Ivanovice, okr. Brno-město)

Ul. Černožorská a Žilkova. KZP. Sídliště. Záchraný výzkum.

Při záchraném výzkumu na stavbě bytových a rodinných domů na ulicích Černožorská a Žilkova byl kromě jiného (viz kap. Neolit) objeven jeden sídlištní objekt kultury zvoncovitých pohárů. Místo nálezů situováno SSZ od centra města Brna v trati „Díly“ na pomezí katastrálních území Ivanovic a Řečovic. (ZM ČR 1:10 000, list 24-32-19, 238:318, 296:323, 295:315, 284:313 mm od Z.J s. č.). Objekt dokládající osídlení této příhodné lokality i v pozdním eneolitu byl situován v JV části zkoumané plochy.

Další výzkum jižně od zkoumané plochy je plánován na rok 2006.

Karel Výška

Resumé

Brno (Kataster Ivanovice, Bez. Brno-město). Černožorská u. Žilkova Str. Glockenebecherkultur, Siedlung. Rettungsgrabung.

BRNO (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)

„Švédské valy“. KNP. Sídliště. Záchraný výzkum.

V souvislosti s rozsáhlou výstavbou brněnské průmyslové zóny – Černovická terasa – byl proveden na akci CTP B 2.1 v roce 2005 záchraný archeologický výzkum na SV svahu Švédských valů (Švédských šancí). Kromě osídlení z doby bronzové se podařilo prozkoumat také několik objektů ze staršího eneolitu. Kultuře nálevkovitých pohárů bylo možné přisoudit několik sídlištních jam a část hliníku. V jedné z jam byl nalezen depot dvou do sebe vložených nádob a zaznamenán případ propojení dvou jam krátkou podzemní chodbou.

„Pod Tuřankou“, parcela č. 2312/26. Eneolit. Sídliště. Záchraný výzkum.

Během výstavby brněnské průmyslové zóny – Černovická terasa – bylo na akci CTP A 1.2–1.3 prozkoumáno 10 sídlištních objektů. Devět jam mělo pravěký charakter a některé z nich poskytly poměrně nevýrazný keramický střepový materiál, zařaditelný rámcově do první poloviny eneolitu. Prozkoumána byla též jedna mohutná zásobní jáma, kterou nebylo možné kulturně zařadit.

Petr Kos

Resumé

Brno (Kataster Slatina, Bez. Brno-město). „Švédské valy“. Trichterbecher Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Brno (Kataster Bez. Brno-město). „Pod Tuřankou“, Äneolithikum. Siedlung. Rettungsgrabung.

BŘEZINA (okr. Vyškov)

Hradisko Obrova noha. Eneolit (?). Opevněné výšinné sídliště. Vizuální průzkum.

V rámci projektu „Obnova identifikace nemovitých památkového fondu v České republice“, prováděného olo-mouckým pracovištěm Národního památkového ústavu, bylo realizováno ve spolupráci s Muzeem Prostějovska též zaměření průběhu valů ruční stanicí GPS na známém eneolitičtém hradisku Obrova noha. Jeho zařazení podle katastru obce prošlo ale v průběhu 20. století bohatými změnami. Původně se totiž nacházelo na k. ú. obce Horní Otaslavice, později sloučeno s Dolními Otaslavicemi do jednotného k. ú. Otaslavice (srov. Čížmář 2004, 204, tam další lit.). Později byla ta část k.ú., kde se nachází hradisko, přičleněna k vojenskému újezdu Březina. Pod tímto názvem je nyní hradisko publikováno.

Při novém zaměření valů byl objeven nevýrazný relikt čtvrtého, doposud neznámého valu (obr. 2). Relikt je sledovatelný v délce asi 150 m a uzavírá nejnižší část hradiska. Z hradiska známe nálezy z období kultura nálevkovitých pohárů, doby laténské (Čížmář 2004, 204) i ojedinělé bronzky kultury lužické (inv. č. 9677 a,b). Datování nově objeveného valu tedy bez destruktivního zásahu zatím zůstává nejisté.

Hana Dehnerová, Pavel Štézar, Pavel Moš

Resumé

Březolupy (Bez. Uherské Hradiště). 1 km W von Flur „Pastvíska“. Glockenbecherkultur (?). Siedlung (?). Oberflächensammlung.

Březolupy (Bez. Uherské Hradiště). „U kříže“. Spätäneolithikum. Siedlung (?). Oberflächensammlung.

BUČOVICE (k. ú. Kloboučky, okr. Vyškov)

„Padělky za humny“. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během záchranného archeologického výzkumu při zapojení sond Zd 59, 145 a 163 Moravských naftových dolů bylo objeveno několik zahloubených archeologických objektů. Trasa výkopů vedla mezi Mouřínovem a Kloboučky, dále pak JV od Klobouček, částečně podél ždánické silnice. Jednoznačně pozitivní archeologická situace však byla zachycena pouze JV od Klobouček v úseku mezi vrty ZD 57 a ZD 59 (ZM ČR 1 : 10 000, mapový list 24-43-06, 60:4 mm od Z.J. s. č.). Jediný datovatelný objekt náleží kultuře s moravskou malovanou keramikou (II. stupeň). V zásypu dalšího objektu, nacházejícím se v těsném sousedství, byla nalezena kamenná zrnotěrka, jeho bližší datace však není možná.

Karel Vyška

Resumé

Bučovice (Kataster Kloboučky, Bez. Vyškov) „Padělky za humny“. Mährische bemalte Keramik, Siedlung, Rettungsgrabung.

DĚTKOVICE (okr. Prostějov)

„Za zahradama“. KŠK. Pohřebiště. Záchranný výzkum

Ve dnech 2 a 5. května 2005 byl proveden záchranný archeologický výzkum na ploše určené k výstavbě rodinného domku manželů Konečných v Dětkovicích, okr. Prostějov, poloha „Za zahradama“. Na odhumusované ploše bylo rozpoznáno a následně prozkoumáno 6 sídlištních objektů z různých období pravěku a dva kostrové hroby kultury se šňůrovou keramikou.

Jedná se o známou archeologickou lokalitu, sledovanou v souvislosti s výstavbou rodinných domků již řadu let (Šmíd 2002, 155). Až dosud byly z tohoto místa známy nálezy kultury s lineární a vypíchanou keramikou, slovanské sílo (hruška) propadlé a následně zasypané koncem roku 2001 a konečně dělníky rozkradený bronzový depot, nalezený při stavbě jednoho z domů na západním okraji lokality. Směrem západním navazuje na polní trať „Za zahradami“ známá archeologická lokalita s pomístním názvem „Sibiř“ s nálezy z období lužických popelnicových polí, latěnu a raného středověku (Čizmář 2000, 135; Šmíd 2001, 177 a 205).

Zatímco sídlištní objekty víceméně korespondují s pravěkým osídlením ve výše položených partiích návrší, pohřebiště kultury se šňůrovou keramikou je zcela novým objevem. Přestože hroby patří jednomu období, na první pohled zaujmou rozdílnou úpravou. Hrob 1 (obr. 5) zapuštěný jen 10 cm do podložní spraše, a proto značně poškozený skrývkou nadloží a pravděpodobně i kultivací půdy, obsahoval skelet dospělé osoby uložený na levém boku (šlo pravděpodobně o ženu) a zbytky čtyř nádob, z nichž se podařilo rekonstruovat pouze

Obr. 5. Dětkovice. Hrob č. 1 (KŠK).
Dětkovice. Grab Nr. 1 (Schnukeramik).

džbán nagyrévskeho typu. Právě on však s největší pravděpodobností souvisel se žárovým pohřbem uloženým za prvního pohřbu.

V případě hrobu 2 šlo o široce obdélnou jámu se zaoblenými rohy a dnem v hloubce 90 cm. Množství keramiky a lidských kostí rozptýlených v zásypu hovoří o tom, že hrob byl již v pravěku druhotně otevřen a jeho obsah zničen. Na původním místě jsme našli pouze pazourkovou sekeru, kostěné dláto a sílexovou čepel. Zkáze unikl jen menší hrnek, nalezený 60 cm nade dnem hrobové jámy. Jde o druhé pohřebiště KŠK na katastru Dětkovic (Čizmářová – Šmíd, 1976).

Miroslav Šmíd

Literatura

- Čizmářová, J., Šmíd, M. 1976: Příspěvek k poznání kultury se šňůrovou keramikou na Prostějovsku. *Archeologické rozhledy* 28, 530–536.
- Čizmář, Z. 2000: Dětkovice (okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 41 (1999), 135.
- Šmíd, M. 2001: Dětkovice (okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 42 (2000), 177 a 205.
- Šmíd, M. 2002: Dětkovice (okr. Prostějov). *Přehled výzkumů* 43, 155.

Résumé

Dětkovice (Bez. Prostějov). „Za zahradama“. Schnurkeramik. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

DOBŠICE (okr. Znojmo)

„Léry“. KNP nebo JeK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V rámci rekonstrukce kanalizace města Znojma (ISPA) byla v inundačním terénu řeky Dyje na západním okraji Dobšic (odlehčovací nádrž DN2) zachycena významná polykulturní lokalita. Na povrchu mírně vyvýšeniny, tvořené hlinitými písky a spraší, se nacházely sporadické nálezy keramiky a silicitové štípané industrie (např. radiolarit z prostoru Vlárského průsmyku), které můžeme s jistou pravděpodobností datovat do průběhu pozdní doby kamenné (kultura nálevkovitých pohárů nebo jevišovická). Tato etapa osídlení nevytvořila na lokalitě žádnou výraznou kulturní vrstvu a nepodařilo se zachytit ani zahloubené objekty.

Zdeněk Čížmář

Resumé

Dobšice (Bez. Znojmo). „Léry“. Trichterbecher – oder Jevišovicer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

HABROVANY (okr. Vyškov)

„Vinohrady“. Eneolit (MMK?). Sídliště. Záchranný výzkum.

V měsících březnu a dubnu 2005 provedlo Muzeum Vyškovska záchranný archeologický výzkum na lokalitě Habrovany – „Vinohrady“. Výzkum byl vyvolán stavbou rodinných domků na parcelách č. 2341/17 a 2341/25 (podrobněji viz kap. Doba bronzová). Parcela 2341/25 je situovaná níže po svahu, na mapě ZM 1 : 10 000 (mapovém listu 24-41-19) je její poloha určena bodem 72/18 mm od Z/J s.č. Na této ploše byly zjištěny relikty 19 zahloubených objektů a několik vrstev. V devíti případech šlo o kúlové jamky, dva objekty lze označit jako zásobní jámy a jeden jako zahloubenou část obytného objektu (zemnice). Ostatní patří do široké skupiny sídlištních objektů. Zcela neinterpretován zůstává obj. 13/05, který se zahluboval šikmo do terénu pod obj. 12/05 (je otázka, zda jím byl porušen nebo z něj vycházel) a neobsahoval vůbec žádné

nálezy. Může se jednat např. o loch (podle umístění pod zásobní jámou), případně o přírodní geologický útvar. Na rozdíl od severní parcely v této části svahu převažovalo eneolitické osídlení (patrně kultury s moravskou malovanou keramikou), do eneolitu jsou datovány všechny kúlové jamky a většina vrstev. Pouze dva objekty lze zařadit do období popelnicových polí a jediný objekt (zemnice) patřil době halštatské.

Zuzana Baarová

Resumé

Habrovany (Bez. Vyškov), „Vinohrady“. Äneolithikum (Mährische bemalte Keramik?). Siedlung. Rettungsgrabung.

HABRŮVKA (okr. Blansko)

Jeskyně Býčí skála. Eneolit. Dokumentace a datování skalních maleb.

Je známo, že stěny hlavního koridoru jeskyně Býčí skála až po Šenkův sifon pokrývají četné nápisy, podpisy a data, převážně z posledních 2–3 století. Několik kreseb se však z rámce těchto grafit vymyká, jmenovitě zoomorfní a geometrické znaky v Jižní odbočce jeskyně, resp. v bezejmenné boční jeskyňce k Jižní odbočce přiléhající. Řešení jejich chronologie klasickým stylistickým rozborem, pro nějž nadto ve střední Evropě chybí komparativní materiál, nemůže přinést spolehlivé výsledky.

V posledním desetiletí se objevila možnost radiometricky datovat i malá kvanta uhlíku, jaká poskytují stopy černého zuhelnatělého dřeva na skalním povrchu (Valladas a kol. 1992). Proto jsme ve spolupráci se správou Chráněné krajinné oblasti Moravský kras (Ivan Balák) přistoupili rovněž k odběru první série vzorků z maleb v Jižní odbočce. Po neúspěšném pokusu o datování v laboratoři v Gif-sur-Yvette (Helene Valladas) jsme nyní získali první konkrétní výsledky díky spolupráci s izotopovou laboratoří Univerzity v Groningenu (Hans van der Plicht).

Obr. 6. Habrůvka – jeskyně Býčí skála. Geometrický vzorec, datovaný do eneolitu.
Habrůvka – Býčí skála Cave. A geometric pattern dated to the Aeneolithic.

První vzorek jsme odebrali z černé skici zvířete (jelena?) při levé straně vchodu do boční jeskyňky, druhý ze sintrového povlaku, který překrývá zadní část zvířecího těla. Výsledek přímo z malby je 680 ± 40 BP (GrA-28556); po kalibraci se dostáváme do časového intervalu od roků 1275–1305 po roky 1365–1385 (1sigma), resp. 1265–1325 až 1345–1395 (2 sigma), což by odpovídalo středověku. Datum ze sintrového příkrovu se získat nepodařilo.

Nejdůležitější výsledek přinesl třetí vzorek, odebraný z geometrického vzorce lokalizovaného v dominantní poloze na stěně boční jeskyňky (obr. 6). Výsledek měření je 4420 ± 50 BP (GrA-28558); po kalibraci jde o interval od roků 3265–3240 po roky 3100–2925 př. n. l. (1 sigma), resp. 3330–3215 až 3130–2915 př. n. l. (2 sigma), což rámcově odpovídá eneolitu. Lze konstatovat, že geometrické motivy na skalní stěně skutečně připomínají rytou výzdobu keramiky, např. keramiky kanelované.

Přestože se tedy nepodařilo prokázat magdalénské či halštatské stáří maleb, což bychom v Býčí skále logicky očekávali, jde o první případ prehistorického skalního umění v České republice. Vzhledem k významu tohoto zjištění jsme na podzim 2005 v této jeskyni odebrali doplňující sérii vzorků, opět z kreseb samotných i ze sintrového povlaku.

Jiří Svoboda

Literatura

- Svoboda, J.A., van der Plicht, H., Balák, I. 2005: Býčí skála Cave, Czech Republic: Radiocarbon dates of rock paintings. *International Newsletter on Rock Art* 43, 7–9.
- Valladas, H., Cachier, H., Maurice, P., Bernaldo de Quiros, F., Clottes, J., Cabrera Valdes, V., Uzquiano, P., Arnold, M. 1992: Direct radiocarbon dates for prehistoric paintings at the Altamira, El Castillo and Niaux caves. *Nature* 357, 68–70.

Resumé

Habrůvka (Blansko district). Býčí skála Cave. Aeneolithic.

Býčí skála is the main underground network in the middle part of the Moravian Karst, and it is famous as an offering or burial site of the Hallstatt period. The walls of the main passage, between the actual entrance and the first (Šenk's) siphon, are covered with historical inscriptions, dates, and signatures. Some of this graffiti is worth special mention: in particular, the figure of a cervid (deer?) and a geometric pattern (both are black in color). These drawings were found at the end of a large side cavity called the Southern Prong, far from the entrance and from daylight. Because the Upper Paleolithic, mainly Magdalenian, occupation layers have been documented here since the end of the 19th century, it had been suspected that the zoomorph painting might date to the same time-period.

The first ^{14}C datings by H. van der Plicht (Groningen University) did not confirm these expectations. The first sample was taken from the animal figure and the second one from the travertine covering its back. The result from the painting is 680 ± 40 BP (GrA-28556). After calibration the interval would be from 1275–1305 to 1365–1385 AD (1 sigma) and from 1265–1325 to 1345–1395 AD (2 sigma), which indicates the Middle Ages. No date could be obtained for the travertine.

The third sample taken from the geometric pattern (Fig. 6) yielded a date of 4420 ± 50 BP (GrA-28558); after calibration, the interval would be between 3265–3240 and 3100–2925 BC (1 sigma) and 3330–3215 to 3130–2915 BC (2 sigma). This age corresponds to the Aeneolithic, a quite complex time-period in Moravia with a rapid succession of several cultural entities. The geometric pattern on the cave wall recalls certain patterns engraved on ceramic vessels of this time, as for example, in the Baden culture. Additional samples were collected for further dating.

HLINSKO (okr. Přerov)

Lom Podhůra. KNP. Sídliště. Povrchový průzkum.

Na podzim roku 2005 se podařilo prostřednictvím opakovaných povrchových sběrů zajistit soubor pravěkých nálezů v areálu lomu Podhůra u Lipníka nad Bečvou. Koncentrace eneolitického osídlení byla doložena několik metrů od západního okraje těžní jámy kamenolomu. V této poloze se místy výrazně rýsují sídlištní objekty, jejichž tmavě zbarvené výplně ostře kontrastují s okolním světlým podložím. Nadmořská výška lokality se pohybuje okolo 240 m. Výšinné sídliště se nachází v bezprostřední blízkosti známé výšinné opevněné osady lidu bádenské kultury na Hlinsku a zaujímá výraznou strategickou polohu, ze které se naskýtá mimořádný výhled do Moravské brány (obr. 7).

Obr. 7. Hlinsko – lom Podhůra. Pohled na skryvku v lomu. Hlinsko – Steinbruch Podhůra. Augenblick auf den Ambraum des Steinbruches.

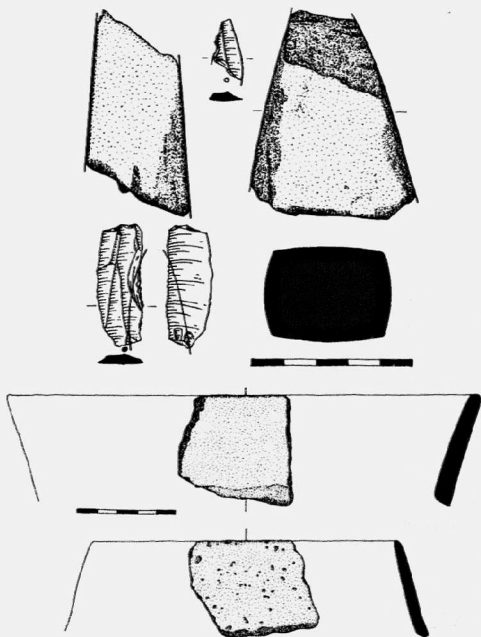
Z prostoru skryvky nad lomem pocházejí nepočtené nálezy keramiky, kamenné štípané a broušené industrie (obr. 8). Z nevýrazné keramiky byly vyčleněny dva okraje z nádob, které můžeme pravděpodobně přiřadit nositelům kultury nálevkovitých pohárů. Kamennou štípanou industrií představuje mj. čepel s patrným laterálním leskem ze silicitu z glacienních sedimentů a přepálený uštěp. Pozornost však zaujímá především drobná čepelka mikrolitického charakteru s otupenými kratšími stranami artefaktu. K poslednímu uvedenému předmětu, vyrobenému ze silicitu z glacienních sedimentů, prozatím neshledáváme v eneolitu analogie. Jediný artefakt broušené kamenné industrie představuje tylová část sekery, která je zhotovena z kulmské droby.

Povrchový průzkum prokázal, že těžba ničí neznámou lokalitu, kterou lze podle hmotných pramenů přiřadit kultuře nálevkovitých pohárů. Vzhledem k poměrně rychlému postupu těžby je nezbytné zajištění stálého archeologického dohledu či příležitostného záchranného archeologického výzkumu.

Zdeněk Schenk, Martin Kuča

Resumé

Hlinsko (Bez. Přerov). Steinbruch Podhůra. Trichterbecherkultur. Siedlung. Oberflächensammlung.

Obr. 8. Hlinsko - lom Podhůra. Výběr nálezů z povrchového sběru. Kreslil Dalibor Figel.
Hlinsko - Steinbruch Podhůra. Funde aus der Oberflächensammlung (Auswahl). Zeichnung Dalibor Figel.

HRADČANY-KOBEŘICE (k. ú. Kobeřice, okr. Prostějov)

„Hůrka“. KKK, KŠK. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s rozšiřováním těžby v kamenolomu byla provedena skrývka ornice. Při této příležitosti byl proveden záchranný archeologický výzkum. Lokalita je na mapě ZM ČR 1 : 10 000, kladový list 24-42-02, identifikována těmito koordináty - 282:300; 300:367; 280:370 a 300:345 mm od Z/J sekční čáry. Lokalita se nachází na skalnaté výrazné vyvýšenině, která je dominantou kraje. Úpatí se nachází ve výšce 250 m n. m. a vrchol ve výšce 272 m n. m. Skalnaté podloží je překryto 0,5–2,0 m mocnou vrstvou sprašových půd. Nad ní se nachází ca 0,3 m ornice. Pravěké osídlení bylo prozkoumáno na plošině, která se nachází na vrcholu kopce. Prozkoumáno bylo celkem 49 sídelních objektů. Jen 11 objektů obsahovalo keramiku, z nichž 8 je možno zařadit do období eneolitu - kultury s kanelovanou keramikou.

Na ploše byly prozkoumány také 3 kostrové hroby kultury se šňůrovou keramikou. Za pozornost stojí hrob H3, pravidelného čtvercového půdorysu, kde se nacházelo ve výplni hrobové jámy množství zlomků zvířecích kostí, fragmentů keramiky, kamenů a pravděpodobně lidských kostí uložených v neanatomické pozici.

Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška

Resumé

Hradčany-Kobeřice (Kataster Kobeřice, Bez. Prostějov). „Hůrka“. Badener Kultur u. Schnurkeramik. Siedlung. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

HULÍN (okr. Kroměříž)

„U Isidorka“ (Hulín I). MMK/KNP, KZP. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Při záchranném archeologickém výzkumu dálnice D1 v místech MÚK Hulín - západ (podrobná charakteristika lokality - viz kap. Doba bronzová) bylo zachyceno menší sídliště z počátků eneolitu. Jednalo se o zhruba 10 větších nepravidelných jam. Keramika nese výrazné znaky nejmladšího období kultury s moravskou malovanou keramikou, stejně jako prvky kultury nálevkovitých pohárů. Z jednoho objektu pochází zvířecí plastika. Sídliště se nachází nedaleko původního koryta potoka Hluboký v JZ cípu lokality.

Centrální část nálezů zaujímá větší sídliště kultury zvoncovitých pohárů. V souhrnu jej reprezentuje asi 20 zahloubených objektů, mezi nimiž dominují 3 exploatační jámy (hlínky) větších rozměrů, v ostatních případech jde o menší kruhové sídlištní objekty. Získáno z nich bylo množství typické keramiky, v jejímž obsahu téměř postrádáme zdobené poháry a misky, jednoznačně převažuje tzv. průvodní keramika.

V J cípu nálezů byla zachycena část birituálního pohřebiště opět kultury zvoncovitých pohárů o velikosti více než 30 hrobů, z toho 3 hroby byly žárové. Obdélné hrobové jámy se zaoblenými rohy byly orientovány v ose Z-V, přičemž typický pohřební ritus byl zachován (muži na levém boku, ženy na pravém, společný pohled k J straně). Některé prostorové hroby byly zahloubeny až 1 m pod úroveň skrytého podloží. Kosterní materiál byl zachován v nezvykle dobrém stavu. Převažovaly pohřby ve skřencové poloze na levém boku. Mezi milodary jasně dominují červené zdobené zvoncovité poháry (až 5 kusů v hrobě), velké misky s rozšířeným a někdy zdobeným okrajem, včetně exemplářů na nožkách, tzv. průvodní keramika je minoritní. Z nekeramického inventáře lze uvést dvě měděné dýčky (1 původně v dřevěné pochvě), nátepní destičky, kamenné hroty šípů, kostěné a jantarové knoflíky s V-vrtáním, spínadla nebo závěsky ve tvaru luku. Některé hroby byly bez nálezů. Za pozornost stojí výbava H 73, kde se kromě 6 nádob, 2 hrotů šípů objevila kolekce 5 kamenných artefaktů, připomínající kovotepecké náčiní v podobě kovadlinek a kladívek. Zajímavá bude jistě i petrografická analýza, neboť každý z kamenů má jinou barvu. Pohřebiště jako celek lze předběžně datovat do staršího období KZP.

„U Isidorka“ (Hulín II). KŠK. Pohřebiště, sídliště. Záchranný výzkum.

Dálnice D1, stavba 0135, kilometrů 67,5–68,5 km. Lokalita, vedená jako Hulín 2, se nachází na výrazném sprašovém návrší (196,0–212,0 m n. m.) orientovaném JZ směrem. Na mapě ZM ČR 1 : 10 000, kladový list 25-31-07, je lokalita identifikována těmito koordináty – 410. 343 a 485.376 mm od Z/J sekční čáry.

Nejbližší vodní zdroj se nachází 250 m JV směrem – potok Hluboká, který protéká krajinou SV–JZ směrem. Na nejvyšším místě návrší se nacházejí 2 kostrové hroby datované do období kultury se šňůrovou keramikou (H3 a H4), z nichž jeden měl jako milodary artefakty štípané industrie a kamenný sekeromlat.

Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška

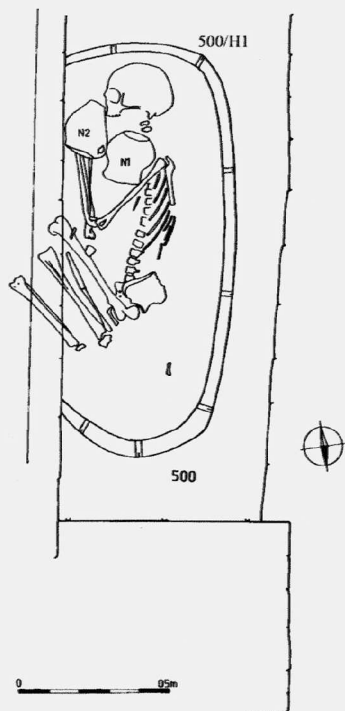
Resumé

Hulín (Bez. Kromčříž). „U Isidorka“ (Hulín I). Epilengyel (Mährische bemalte Keramik/Trichterbecherkultur; Siedlung), Glockenbecherkultur (Siedlung u. Gräberfeld). Rettungsgrabung.

Hulín (Bez. Přerov). „U Isidorka“ (Hulín II). Schnurkeramik. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

KADOV (okr. Znojmo)

Intravilán obce. KZP. Kostrový hrob. Záchranný výzkum.

Obr. 9. Kado. Půdorys ženského kostrového hrobu kultury se zvoncovitými poháry.
Kradov. Grundriss des Skelettgrabes der Glockenbecher Kultur.

V prostoru úzké proluky mezi rodinným domem a sklepem narazil majitel nemovitosti p. Venuta při realizaci odvlhčení obvodového zdiva na kostrový hrob kultury se zvoncovitými poháry. Skelet ženy (obr. 9) se nacházel v plytké oválné jámě (rozměry 1,39 × 0,65 m) ve skřebené poloze na pravém boku, hlavou k jihu, obličejem k východu. Mezi rukama a obličejem byly uloženy dvě nádoby – nezdobený džbán a menší hrnec s uchem. Z povrchových sběrů bylo na lokalitě doloženo osídlení kultur s lineární, vypíchanou, moravskou malovanou keramikou, období popelnicových polí a doby mladohradištní.

Zdeněk Čížmář

Resume

Kadov (Bez. Znojmo). Glockenbecherkultur. Grab. Rettungsgrabung.

KRALICE NA HANĚ (okr. Prostějov)

„Kralický háj“. JoK (Lengyel IVc), KKK. Sídliště. Záchranný výzkum.

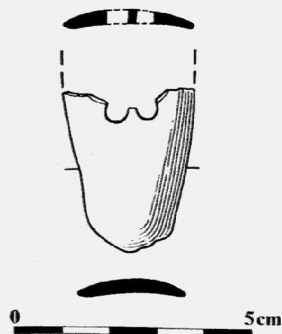
Záchranným archeologickým výzkumem v prostoru Průmyslové zóny města Prostějova (podrobná charakteristika lokality – viz. kap. Neolit) byly zachyceny též doklady osídlení náležejícího kultuře jordanovské. Za několik málo sídlištních objektů zmiňme alespoň sídlištní jámu K543, jež poskytla vedle kolekce typických keramických zlomků a štípané industrie též část kostěného předmětu interpretovatelného patrně jako pásovou záponu (obr. 10).

Ojedinelé se na lokalitě vyskytly i keramické zlomky náležející kultuře keramiky kanelované a fragment kamenného sekeromlatu tvaru mandlového jádra, který můžeme rámcově zařadit právě do středního eneolitu, avšak nemůžeme s jistotou vyloučit ani jeho případné mladší datování.

Pavel Fojtík

Resumé

Kralice na Haně (Bez. Prostějov). „Kralický háj“. Jordanower (Lengyel IVc) u. Badener Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 10. Kralice na Haně. Zlomek kostěného předmětu (pásové zápony?).
Kralice na Haně. Fragment des Knochengegenstandes (Gürtelspange?).

KROMĚŘÍŽ (k. ú. Miňůvky, okr. Kroměříž)

„Křivky“. KNP, JeK. Sídliště. Pohřebiště. Záchraný předstihový výzkum.

Během záchraného výzkumu na stavbě dálnice D 1, úsek 0134.2 Kojetín – Kroměříž západ, v trati „Křivky“ na katastru Miňůvek, bylo objeveno několik archeologických objektů.

Lokalita se nachází na pravobřežní terase řeky Moravy v nadmořské výšce 207,0–218,0 m a je identifikována na mapě ZM ČR 1 : 10 000, list 25-31-06, těmito koordináty (Z. s. č. : J. s. č.) : 180:114, 206:117, 227:119, 246:125, 243:132, 225:126, 206:122, 185:117mm.

Archeologické objekty byly objeveny na severozápadně orientovaném mírném svahu kopce Barbořina. Sprašové plato s nalezenými objekty končí na severozápadní straně v údolíčku malé vodoteče – Věžeckého potoka a z východní a jižní strany je uzavírají přírodní terénní zářezy. Nadloží na lokalitě tvořila cca 0,4 až 0,6 m silná orníční vrstva, která přikrývala čtvrtohorní spraš. V horní části výzkumu v temném zárezu se objevily také třetihorní jíly.

Práce na lokalitě byly zahájeny koncem srpna 2005, kdy začala za pomoci strojů UDS skrytka orníční půdy v původně vyznačeném úseku. Ve spodní části lokality bylo objeveno 5 sídlištních objektů, 4 kúlové jamky a jeden hliník. V sídlištních objektech stejně jako v kúlových jamkách byl nalezen velmi malý počet datujících artefaktů. Teprve na základě nálezů z hliníku je lze s největší pravděpodobností datovat do eneolitu, a to do kultury nálevkovitých pohárů.

V horní krajní části skryté plochy byly prozkoumány 3 objekty, a to zásobnice, menší sídlištní objekt a jeden hrob. Vzhledem k absenci datujícího materiálu v objektech je nelze jistě datovat. V hrobovém celku byla nalezena velmi špatně dochovaná kostra dítěte a 2 dosti dobře dochované keramické nádoby, a to ostře profilovaný džbánec a malá mísa, která vzhledově velmi připomíná misky typu lublaňských blat, což by datovalo nalezený celek do kultury jevišovické.

Kvůli podezření, že se v trase záboru dálnice nalézají další archeologické objekty, byla po dohodě s investorem plocha výzkumu prodloužena východním směrem.

Na nově skrytém areálu bylo objeveno dalších 25 sídlištních objektů, ze kterých pochází dosti výrazný počet tradičního sortimentu sídlištních nálezů, jako je keramika, maza-nice, dřevěné uhlíky a zvířecí kosti. Přestože nálezy nebyly ještě laboratorně zpracovány, zdá se, že na základě keramického materiálu můžeme tyto objekty datovat taktéž do jevišovické kultury.

Vzhledem k tomu, že se výzkum konal v období pozdního podzimu, byl kvůli povětrnostním podmínkám koncem listopadu 2005 přerušen a bude pokračovat v sezoně 2006.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Kroměříž (Kataster Miňůvky, Bez. Kroměříž). „Křivky“. Trichterbecher- u. Jevišovicer Kultur. Siedlung. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

KROMĚŘÍŽ (okr. Kroměříž)

„Újezd U svatého Františka“ MMK/KNP. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

Dálnice D1, stavba 0134. Výzkum navázal na plochu, která v rámci lokality byla prozkoumána v období září 2003 – květen 2004, nacházela se v kilometrůž 61,0–61,4 km a na mapě ZM ČR 1 : 10 000, listu č. 25-31-06, identifikována těmito koordináty: 291:165; 324:150; 334:136; 320:132; 305:141 a 280:150 mm od Z/J sekční čáry. Lokalita se nachází na terase, která je součástí svahu kopce Barbořina (256,2 m n. m.) orientovaného JV směrem. Terasa bezprostředně navazuje na rozsáhlou pravobřežní nivu řeky Moravy (dnes se její tok nachází cca 300 m S směrem od lokality). Na ploše v roce 2004 o rozloze 14 ha bylo dokumentováno 380 pravěkých objektů a 4 žárové hroby.

Kopec Barbořina je tvořen třetihorními sedimenty – jíly a v sekundární pozici uloženými středně velkými valouny kamenů. Nad nimi se nachází až 0,20 m mocná vrstva čtvrtohorních sprašových púd. Celé to překrývá 0,50 m mocná orníční vrstva. Výzkum v roce 2005 proběhl v kilometrůž 61,4–61,5 km, na mapě ZM ČR 1 : 10 000 kladového listu 25-31-06 je identifikován těmi koordináty – 335:156 a 337:159 mm od Z/J sekční čáry. Výsledky: na ploše 0,5 ha prozkoumáno bylo celkem 60 sídlištních objektů. Datovány jsou do období MMK/KNP, únětické kultury; nejpčetněji jsou zastoupeny objekty kultury KLPP. Za pozornost stojí objekt pravidelného obdélníkového tvaru, zahloubeného cca 1,20 m se čtyřmi kúly v rozích.

Tomáš Berkovec, Jaroslav Peška

Resumé

Kroměříž (Bez. Kroměříž). „Újezd U svatého Františka“. MKB/TBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

KUDLOVICE (okr. Uherské Hradiště)

„Za Hradskou“. Eneolit. Sídliště. Povrchový průzkum.

V souvislosti s povrchovým průzkumem okolí Kudlovic byla objevena nová pravěká lokalita. Nachází se na temenu, které vybíhá jihovýchodním směrem z kóty „Březová“ (411 m) do Dolnomoravského úvalu. Nadmořská výška lokality je 300–305 m. Poloha umožňuje kontrolu údolí Kudlovického potoka a Vrbky i výhled do Dolnomoravského úvalu.

Z narušených objektů bylo získáno 11 atypických střepů a štipaná kamenná industrie. Tu tvoří odstěpovač (silicit z glacienních sedimentů), čepel s vrtákovitou úpravou (radiolarit), čepel s laterální retuší (lokální silicit) a dva kusy odpadu (přepálený silicit, rohovec podobný typu Olomučany event. Boršice). V nevelké vzdálenosti odtud byly získány eneolitické artefakty (Škrdla 2004, 142, obr. 2), které s popisovanou polohou mohou souviset, a proto se přikláníme k datování do období eneolitu.

„Hradská“. Neolit – eneolit. Ojedinelé nálezy. Povrchový průzkum.

Z polohy „Hradská“ pocházejí 4 kusy nepatinované kamenné štipané industrie. Jedná se o úštěpy. Jeden s větším korovým úštěpem je ze silicitu krakovsko-čenstochovské jury, třetí je ze silicitu z glacienních sedimentů a poslední (čtvrtý) z přepáleného silicitu. Celý soubor datujeme do mladší a pozdní doby kamenné (bližší datování není možné).

Terénní průzkum na katastru obce Kudlovice proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305 a GAČR 404-05-H527.

Martin Kuča, Petr Škrdla

Literatura

Škrdla, P. 2004: Kudlovice (okr. Uherské Hradiště). *Přehled výzkumů* 45, 142.

Resumé

Kudlovice (Bez. Uherské Hradiště). „Za Hradskou“. Āneolithikum. Siedlung. Oberflächensammlung.

Kudlovice (Bez. Uherské Hradiště). „Hradská“. Neolithikum – Āneolithikum. Einzelfunde. Oberflächensammlung.

KUŘIM (okr. Brno-venkov)

„Nad Nivkami pod Zlobicí“. MMK. KZP. Ojedinelé nálezy. Povrchový průzkum.

Neolitická lokalita v poloze „Nad Nivkami pod Zlobicí“ byla známa již z povrchových sběrů J. Doležela z let 1981–1982 (Doležel 1985, 86; Belcredi a kol. 1989, 43). Ověřovací průzkum poskytl nevýrazné, ale prokazatelné zlomky kultury s moravskou malovanou keramikou. Dříve dokumentované osídlení lidu s lineární keramikou tentokrát nebylo prokázáno (op. cit.). Kromě nálezů keramiky, štipané kamenné industrie (jedná se o dlouhou čepel z rohovec typu Krumlovský les – varieta I, 2 čepel ze silicitu z glacienních sedimentů, 2 ks odpadu z rohovec typu Krumlovský les – varieta II a poloviny drobného křesadla) byl nalezen oboustranně plošně retušovaný trapezoid vyrobený ze silicitu z glacienních sedimentů (obr. 11), který je velmi podobný např. již publikovaným artefaktům kultury zvoncovitých pohárů z Maref na Vyšovsku (Kalousek 1956, 78–79, tab I:2; II:1–5). Marefské nálezy byly nověji popsány a interpretovány P. Škrdlou a L. Šebelou jako součásti složené silicitové dýky (Škrdla – Šebela 1997, obr. 1:1; Šebela – Škrdla 2002, 231–247). Exemplář z Kuřimi dosahuje max. délky 3,3 cm a max. šířky 1,9 cm. Po jeho delší hraně je patrný silný oboustranný lesk vedený od báze předmětu v délce cca 3 cm.

Na základě tvarových analogií z marefského pohřebiště můžeme nález z Kuřimi s velkou pravděpodobností přiřadit ke kultuře se zvoncovitými poháry.

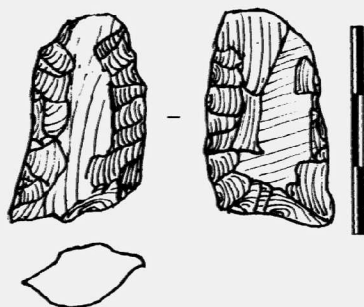
Terénní průzkum proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305, GAČR 404-05-H527 a výzkumnému záměru MSM 0021622427.

Martin Kuča, Tereza Sobolová

Literatura

Belcredi, L. a kol. 1989: *Archeologické lokality a nálezy okrese Brno-venkov*. Brno.

Doležel, J. 1985: Pravěké a raně středověké osídlení Tišovska. Předběžné výsledky povrchového průzkumu v letech 1979–1983 (okr. Blansko, Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 1983, 85–89.

Obr. 11. Kuřim. Kamenný artefakt.
Kuřim. Steinartefakt.

Kalousek, F. 1956: Lid se zvoncovitými poháry na Bučovsku (Morava). *Časopis Moravského Muzea* 41, 53–100.

Šebela, L. – Škrdla, P. 2003: A Cemetery of the Bell Beaker Culture in Maref and its Contribution to Studies on the Chipped Stone Industry of the Moravian Late Eneolithic Period. In: J. Czebreszuk – M. Szmyt (eds.): *The Northeast Frontier of Bell Beakers*. BAR International Series 1155. Oxford, 231–247.

Škrdla, P. – Šebela, L. 1997: Pozdně eneolitické složené dýky na Moravě. *Přehled výzkumů* 38 (1993–1994), 77–86.

Resumé

Kuřim (Bez. Brno-venkov). „Nad Nivkami pod Zlobicí“. Glockenbecherkultur. Einzelfunde. Oberflächensammlung.

MAŠOVICE (okr. Znojmo)

„Pšeničné“. KNP, KZP. Sídliště, keramické depozitum. Záchranný výzkum.

Na ploše rodinného domu pana Peřinky se podařilo prozkoumat větší jámu s období kultury se zvoncovitými poháry. Jedná se teprve o druhý objekt této kultury na lokalitě. Na podzim pak byla prozkoumána parcela domu p. Oberdorfera, kde bylo zjištěno celkem 5 objektů. Za důležité nálezy lze považovat dvě závěsné nádoby (amfora s 5 oušky

Obr. 12. Mašovice. Votivní keramického depozitum (?) v ústí zásobnice kultury nálevkovitých pohárů. Mašovice. Votivkeramikdepozitum in der Mündung der Vorratsgrube der Trichterbecher Kultur.

a kulovitá nádoba se dvěma oušky), které se nacházely na rozhraní zánikového horizontu a vlastní výplně v ústí velké zásobní jámy. Nález můžeme datovat do mladší bolerázské fáze KNP a je ho možné interpretovat jako votivní keramické depozitum (obr. 12).

Zdeněk Čížmář

Resumé

Mašovice (Bez. Znojmo). „Pšeničné“. Trichterbecher- u. Glockenbecherkultur. Siedlung u. Keramikdepot. Rettungsgrabung.

OLMOUC (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)

Lidická ul. KZP, KŠK. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Na přelomu října a listopadu 2005 bylo v záboru stavby rekonstrukce ulice Lidické identifikováno a prozkoumáno 58 sídlištních objektů a 1 kostrový hrob. Lokalita se nachází na svahu sprašové návěje nad údolní nivou řeky Moravy v nadmořské výšce 213–215 m a můžeme ji identifikovat v mapě M 1 : 10 000, list 24-22-24, v souřadnicích Z s.č.:J s.č. – 348: 241, 350:236 mm.

V trase komunikace byly prozkoumány 4 sídlištní objekty datované do II. stupně kultury s moravskou malovanou keramikou. Z objektu 29 pochází i zlomek těla z lidské plastiky. Objevují se zde i sídlištní objekty kultury zvoncovitých pohárů. Do jedné ze zásobních jam byl druhotně pohřben skrčený skelet na levém boku s orientací V-Z s osmi drobnými bronzovými kroužky a spirálkami okolo těla.

V místě nároží ulice ležel kostrový hrob kultury se šňůrovou keramikou, který byl zčásti zničen výkopem kanalizace. V mělké oválné jámě s orientací V-Z spočíval dobře dochovaný skelet muže na pravém boku. Hrobová výbava obsahovala dvě nádoby, velký zdobený parohový knoflík, opracované kančí kly, parohový a kamenný hrot a část zvířecího skeletu umístěného pod lebkou.

Marek Kalábek

Resumé

Olomouc (Kataster Nemilany, Bez. Olomouc). Lidická Str., Glockenbecherkultur u. Schnurkeramik. Siedlung. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

OLMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)

„Horní nivy“. KŠK. Sídliště. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

V dubnu až červenci 2005 proběhla 2. etapa záchranného archeologického výzkumu polykulturní lokality na stavbě R 3508 (Slavonín – Křelov). Na lokalitě pracovně označené jako „Řepčín 1“ byly dozkoumány 4 ha intenzivně osídlené plochy (z 5 ha) s 960 sídlištními objekty (z celkového počtu 1160) a 53 hroby (z celkového počtu 55) datovanými do eneolitu, střední doby bronzové, pozdní doby římské, starší a střední doby hradištní a novověku.

Zkoumaná lokalita je situována na svah a návrší mělkého údolíčka s vodotečí otevřeného na východ do údolí řeky Moravy. Prozkoumaná část lokality má nadmořskou výšku 248–251 m a lze ji identifikovat v mapě MZ 1 : 10 000, list 24-

22-19, v souřadnicích Z s.č.:J s.č. – 26 :346, 50:348, 63: 355 a 50:359 mm.

Eneolitické fázi osídlení řadíme tři exploatačních jámy (hliníky) s nálezy keramiky pocházející z mladší fáze MMK. Druhou periodou eneolitu je pohřebiště KŠK. Zde se v na nejvyšším místě velkého přírodního amfiteátru podařilo prozkoumat 25 kostrových a žárových hrobů (z celkového počtu 27). Stavbou narušená část pohřebiště se rozkládá v nadmořské výšce 248–250 m na ploše 0,65 ha. Na pohřebišti byly zaznamenány kostrové (17), žárové (2), birituální (1) i prázdné hroby (7) s bohatou výbavou keramiky (125 ks), kamenné štipané (15 ks) a broušené industrie (13 ks), kostěné industrie (6 ks) a měděných ozdob (8 ks). V jednom případě (H 18) byli zaznamenáni tři pohřbení jedinci. Několik hrobů bylo druhotně narušeno mladšími zásobními jámami ze střední doby bronzové (3×) a v jednom případě slovanským hrobem. Dochované kosterní ostatky byly ve velmi špatném stavu, mnohdy byly zaznamenány jen korunky zubů. Orientace hrobů je rozmanitá S–J (12×), J–S (7×), SV–JZ (3×), JZ–SV (4×) a Z–V (1×) s polohou skeletu na levém boku (7×), pravém boku (4×) či seskupené na hromádce (3×).

Marek Kalábek

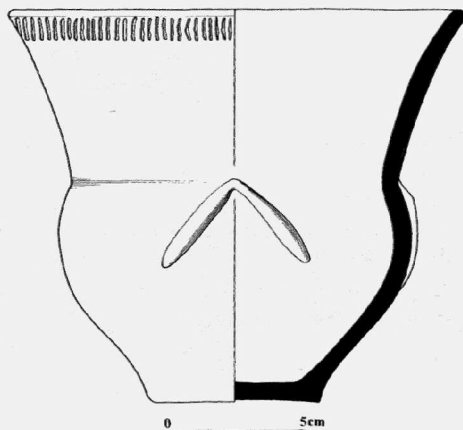
Resumé

Olomouc (Kataster Řepčín, Bez. Olomouc). „Horní nivy“. Schnurkeramik. Siedlung. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

OLMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)

„Pod Vlachovým“. KNP. KKA. Sídliště. Záchranný výzkum.

V průběhu roku 2005 (leden – říjen) byl proveden záchranný archeologický výzkum při výstavbě areálu „Obchodní a zábavní park Haná – II. a III. etapa“ v Olomouci-Slavoníně. Na skrytých plochách byla prozkoumána a zdokumentována pozůstatky někdejších antropogenních aktivit. V poloze Pod Vlachovým byly stopy pravěkého osídlení poprvé zachyceny v roce 1996 při budování vodovodního přívadče, kdy došlo k narušení objektů ze závěru doby římské

Obr. 13. Olomouc-Slavonín. Nálevkovitý pohár z objektu č. 546.

Olomouc-Slavonín. Trichterbecher aus dem Objekt Nr. 546.

a z období stěhování národů (Šmíd 1999), další při budování páteřní komunikace v roce 2004 (Parma 2005).

Zkoumaná lokalita se nachází severozápadně od Slavonína. Jde o mírný svah skloněný k JV s nadmořskou výškou 230–240 m. Zkoumaná plocha sousedí na východní straně se známou archeologickou lokalitou v poloze „Horní lán“. Před zahájením prací byl prostor využíván zčásti jako orná půda, zčásti jako zahrádky a sady.

Archeologický výzkum provedený v rámci II. a III. etapy Obchodního a zábavního centra Haná ukázal, že intenzita osídlení směrem k SZ a Z se vzrůstající nadmořskou výškou pozvolna slabne, což se týká zejména osídlení z pozdní doby římské. V okolí vrstevnice 240 m, tedy ve střední části návrší, bylo odkryto osídlení z mladšího eneolitu, které patří kultuře kulovitých amfor. I v tomto případě se jednalo o několik izolovaných sídlištních jam různého charakteru (hliníky, zásobnice, sklípky) s velmi chudobným inventářem. Keramika se vyznačuje použitím drceného křemenu jako ostriva, na několika zlomcích se dochovala charakteristická výzdoba provedená otiskem šňůry. Z jednoho objektů v tomto prostoru byl vyzvednut i nálevkovitý pohár s horizontální linií kolků pod okrajem, který tvarem a výzdobou silně připomíná poháry polské proveniencce (obr. 13). Pozůstatky sídelních staveb nebyly zachyceny.

Miroslav Šmíd

Literatura

Šmíd, M. 1999: Slavonín (okr. Olomouc), *Přehled výzkumů* 39 (1995–1996), 370.

Parma, D. 2005: *Olomouc-Slavonín*. Nálezová zpráva č. j. 118/05 uložena v ÚAPP Brno.

Resumé

Olomouc (Kataster Slavonín, Bez. Olomouc). „Pod Vlakovým“. Trichterbecher- u. Kugelamphoren Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)

„U statku“. Eneolit. Pohřebiště. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na této lokalitě byly, také zjištěny, mimo jiné, sídlištní objekty náležející do období eneolitu, které byly prozkoumány v horní třetině východní části zkoumané plochy nedaleko polní cesty, jenž se nachází na nejvyšším místě území určeného k výzkumu. Nedaleko eneolitických objektů byl prozkoumán jeden kostrový pohřeb – hrob H 60, v němž lidské ostatky ležely na pravém boku, ve skrčené poloze. Během výzkumu nebyly zjištěny žádné vložené milodary a hrobová jáma nebyla příliš zřetelná ani hluboká. Tento pohřeb není možné datovat, ale patrně je možná souvislost mezi hrobem H 60 a blízkými eneolitickými objekty.

Jakub Vrána

Resumé

Olomouc (Kataster Slavonín, Bez. Olomouc). „U statku“. Äneolithikum. Gräberfeld u. Siedlung. Rettungsgrabung.

OLŠANY U PROSTĚJOVA (okr. Prostějov)

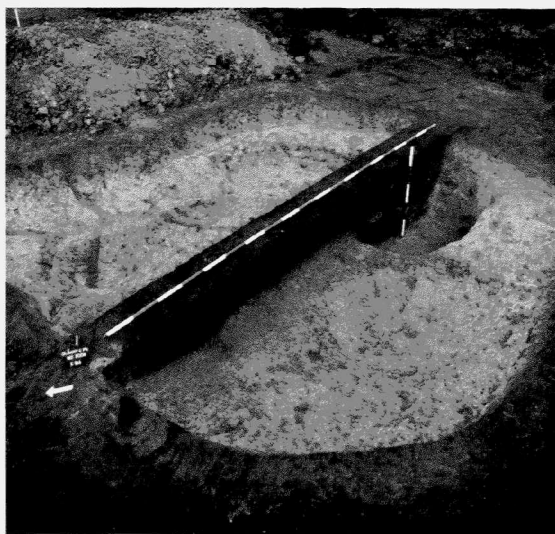
„Zlatníka“. KNP, KZP. Sídliště. Záchranný výzkum.

Postlineární osídlení plochy odkryté v roce 2005 v poloze „Zlatníka“ u Olšan na Prostějovsku (podrobná charakteristika lokality – viz. kap. Neolit) dokládá pouze větší sídlištní objekt, tzv. hliník (obr. 14), jehož výplň poskytla dosti torzovitou ukázkou z hrnčířské produkce pozdně eneolitické kultury zvoncovitých pohárů a ojedinělý fragment nádoby kultury nálevkovitých pohárů získaný jako intruze ve svrchní vrstvě jedné ze starších jam.

Pavel Fojtík

Resumé

Olšany u Prostějova (Bez. Prostějov). „Zlatníka“. Trichterbecher u. Glockenbecherkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 14 Olšany u Prostějova. Hliník kultury zvoncovitých pohárů (obj. 513).

Olšany u Prostějova. Lehmgrube der Glockenbecherkultur (Obj. Nr. 513).

OTROKOVICE (okr. Zlín)

„Chmelín“. JoK, mladý eneolit. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na trase nově budované komunikace městského obchvatu při překřížení současné hlavní komunikace I/49 mezi Zlínem a Otrokovicemi východním směrem od místní části Otrokovic, Kvítkovic byl v březnu až květnu roku 2004 realizován rozsáhlý záchranný výzkum. Nálezové místo v prostoru „Chmelína“ je přesně lokalizováno na ZM 1 : 10 000, č. l. 25-31-24, od Z s.č. 146 a 175 mm (úsek SO 111) a 151 a 153 mm (úsek SO 112 – JV obchvat), od J s.č. 68 a 81 mm (SO 111) a 61 a 65 mm (SO 112). Třetí zjištěnou fází osídlení na této lokalitě představují objekty č. 516, 518 a 519, které obsahovaly keramický materiál mladoeneolitické kultury (východní polovina úseku SO 111) a v jednom případě jeden z prvních dokladů existence kultury jordanovské na jihovýchodní Moravě (mělce zahloubená sídlištní jáma č. 661 v západní části SO 111), která obsahovala početnou kolek-

ci keramických fragmentů, z nichž se částečně podařilo zrekonstruovat tři nádoby.

Jiří Kohoutek

Resumé

Otrokovice (Bez. Zlín) „Chmelín“. Jordanówer Kultur u. Jungäneolithikum. Siedlung. Rettungsgrabung.

OTROKOVICE (okr. Zlín)

„Chmelín“. JoK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během záchranného výzkumu vyvolaného stavbou obchvatu Otrokovic bylo odkryto v roce 2005 rozsáhlé polykulturní sídliště (viz. kapitoly Neolit, Doba bronzová). Jeden ze zahloubených objektů, porušující starší hliník kultury s lineární keramikou, obsahoval nepočtený keramický materiál jordanovské kultury.

Jiří Kohoutek, David Parma

Resumé

Otrokovice (Bez. Zlín). „Chmelín“. Jordanówer Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

PAVLOV (okr. Břeclav)

Parc. č. 5187. Eneolit. Ojedinelé nálezy. Záchranný výzkum.

Při výstavbě nového domu na parcele č. 5187 bylo v průběhu skrývání ornice získáno množství drobných zlomků keramiky, které lze rámcově datovat do období eneolitu. Na úrovni podloží ovšem nebyl zachycen žádný zahloubený objekt. Vzhledem k poloze lokality, která se nachází v mírném svahu, je možné, že keramika byla přemístěna erozí nebo intenzivní zemědělskou činností. Tomu by nasvědčovala i velikost získaných fragmentů.

Petr Kubín

Resumé

Pavlov (Bez. Břeclav). Parzelle Nr. 5187. Äneolithikum. Einzelfunde. Rettungsgrabung.

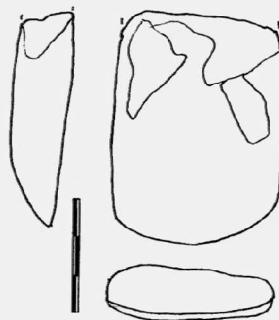
POLEŠOVICE (okr. Uherské Hradiště)

„Syslovy“. Eneolit. Sídliště (?). Povrchový průzkum.

Při povrchovém sběru ve vinohradu severně obce, na svahu sklánějícím se k východu, v rozmezí nadmořských výšek 275–280 m byla nalezena břitová část ploché sekerky (obr. 15) a dva nevýrazné pravěké střepy. Na jednom z nich je nepříliš nápadně naznačena plastická lišta. Sekerka je vyrobena pravděpodobně ze zelené břidlice typu Žešice (magnetická susceptibilita předmětu činí $16,2 \times 10^{-3}$ SI jednotek; za určení děkujeme A. Přichystalovi). Nálezy je možné rámcově datovat do MMK nebo průběhu eneolitu.

Terénní průzkum proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305, GAČR 404-05-H527 a výzkumnému záměru MSM 0021622427.

Martin Kuča, Petr Škrdla

Obr. 15. Polešovice. Kamenná sekerka.
Polešovice. Steinbeil.

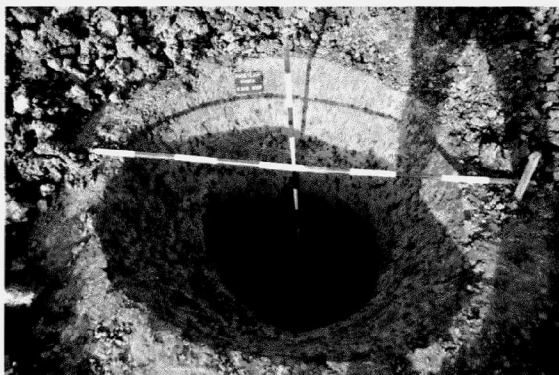
Resumé

Polešovice (Bez. Uherské Hradiště). „Syslovy“. Siedlung (?). Oberflächensammlung.

PROSTĚJOV (okr. Prostějov)

„Průmyslová zóna města Prostějova“. KŠK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V měsíci říjnu 2005 proběhl předstihový archeologický výzkum na ploše určené k výstavbě tovární haly firmy MUBEA IT SPRING WIRE, spol. s r. o., v zóně G průmyslové zóny města Prostějov. Výzkum na ploše blížící se 3 hektarům prokázal jen velmi řídké osídlení z období eneolitu. Vzhledem k mohutné vrstvě černozemě, místy překračující hranici 0,8 m, lze předpokládat, že část archeologických situací vzala za své při skrývce nadložní vrstvy. Vedle několika exploatačních jam, dále běžných sídlištních objektů a velkých kúlových jamek, které signalizují přítomnost příbytků, stojí za pozornost hluboké válcovité jámy, interpretované jako studny (obr. 16). Prošly až 2 m mocnou vrstvou podložního jílů a ústily do šterkové terasy pod nimi. Všechny výše zmíněné objekty jsou materiálem datovány do období eneolitu Soudě dle povrchové úpravy nádoby a její tvarové škály začíná osídlení polohy v závěru středního eneolitu a pokračuje i v eneolitu pozdním. Získaná kolekce keramiky koresponduje s tvary kultury se šňurovou keramikou.

Obr. 16. Prostějov – Průmyslová zóna města Prostějova (zóna G). Objekt K 518 (studna) – KŠK. Prostějov (Bez. Prostějov). Industriezone der Stadt Prostějov. Objekt Nr. K 518 (Brunnen) – Schnukeramik.

Mimo stopy pravěkého osídlení byla plocha určená k výstavbě nové výrobní haly protkána několika kanály, které napájely pozdně středověké až novověké rybníky. Skryvkou nadloží byla rovněž odstraněna podstatná část terénní vlny, procházející diagonálně od JZ směrem k SV přes dotčenou plochu. Val s kamenným jádrem (písečité slepence kulmského stáří) interpretujeme jako hráz zaniklého rybníka. Ta však neobsahovala žádný materiál, který by umožnil stavbu blíže datovat.

Miroslav Šmíd

Résumé

Prostějov (Bez. Prostějov). Industriezone der Stadt Prostějov (Zone G). Schnurkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

PROSTĚJOV (k. ú. Čechovice, okr. Prostějov)

„Pololání“. Jok. Sídliště. Záchranný

V měsíci červenci proběhl záchranný archeologický výzkum při zasítování Plumlovské ulice v Prostějově, a to v rámci výstavby Hobby Centra (Interspar) v Prostějově – Čechovicích. Na odhumusované ploše v trase kanalizace vyčištěných vod byly zachyceny a následně prozkoumány objekty jordanovské kultury. Jedná se o zcela novou archeologickou lokalitu. Při stavbě plynovodního řadu 150 mm v závěru 80. let minulého století byly zachyceny asi 200 JZ směrem od jordanovských objektů stopy osídlení kultury s lineární keramikou (poznámka autora). Sídlištní objekty jordanovské kultury byly objeveny v severní části polní trati Pololání, 250–180 m J od prvního zářezu říčky Hloučely, a to na nevýrazné terénní vlně, tvořené útlou vrstvou jílovité spraše. Ta v úzkém pruhu překrývá šterkovou terasu podél pravého břehu Hloučely. Jsou dalším cenným dokladem o sídlištních aktivitách v prostoru Romžské nivy během pravěku a doplňují mozaiku osídlení, které až do nedávné doby naprosto unikalo pozornosti badatelů. Mají stejný charakter jako osídlení na ploše průmyslové zóny města Prostějova v Kralickém háji na katastru Kralic na Hané. I zde jsou mělké objekty zapuštěné do tenké vrstvy přeměněné spraše. Nové objevy svědčí o poměrně hustém osídlení zmíněného prostoru v časném eneolitu

Miroslav Šmíd

Résumé

Prostějov (Kataster Čechovice, Bez. Prostějov). „Pololání“. Jordanower Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

TROUBELICE (okr. Olomouc)

„Trávník“. Eneolit. Sídliště. Záchranný výzkum.

Během zemních prací na stavbě „Technická vybavenost pro 21 rodinných domků v Troubelicích – 1. etapa“ byl v prosinci roku 2005 proveden záchranný archeologický výzkum v trati Trávník. Identifikace lokality je na dvou mapových listech ZM ČR (M 1 : 10 000), první mapový list má číslo 14-44-07, druhý mapový list má číslo 14-44-12 se souřadnicemi (Z s. č. : J s. č.) 237:380; 243:380; 246:374; 236 :374; 237:402; 232:400; 240: 380 mm.

Zkoumaná plocha se nachází na jižním až jihovýchodním okraji obce. Staveniště začíná u silnice Troubelice – Lazce, kde kopíruje vesnickou zástavbu a přibližně v úrovni jihovýchodního konce obce výzkumná plocha zatáčí k severu a míří podél zahrad až k polní cestě. V době konání výzkumu byl prozkoumán jeden zahloubený objekt oválného půdorysu, který lze rámcově datovat do období eneolitu. Datace byla provedena na základě keramických zlomků zjištěných v zásypu objektu.

Jakub Vrána

Resumé

Troubelice (Bez. Olomouc). „Trávník“. Āneolithikum. Siedlung. Rettungsgrabung.

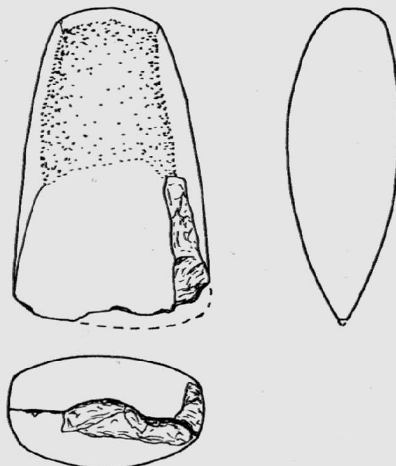
TRSTĚNICE (okr. Znojmo)

„Dubovské“. Eneolit. Náhodné nálezy. Povrchový sběr.

Při povrchovém průzkumu byla dne 25. 10. 2003 nalezena jedním z autorů (J. K.) v blízkosti obce Trstěnice kamenná sekerka. Místo nálezu leží SZ obce po pravé straně silnice do Horních Kounic. Jde o spodní partii táhlého návrší zvolna klesajícího k JV, které leží nad údolím menšího potoka v trati „Dubovské“. V podloží lokality se objevují šterkopisité sedimenty s drobnými valounky jurských rohovců a misty sprašové pokryvy. Ve vyšší části návrší vystupuje k povrchu rozvětralé skalní podloží (ruly moldanubika), nadmořská výška nálezu je 275 m.

Z lokality jsou již od roku 1955 známy sídlištní nálezy z mladší doby bronzové a kopytovitý klínek ze staršího, případně středního neolitu (Říhovský 1961, 734–735). Mimo sekerku byl nalezen ještě jeden štípaný artefakt, ale jinak všechny určité zlomky keramiky jsou z mladšího pravěku (doba bronzová – doba halštatská).

Sekerka mírně trapezovitého tvaru (obr. 17) je poměrně masivní a má vybroušené zejména ostří. Boky a tyl jsou obroušeny také, zato však hřbet i podstava jsou neobroušené, upravené pouze piketáží. Předmět váží 140 g. Magnetická suscep-

Obr. 17. Trstěnice. Kamenná sekerka. Trstěnice. Steinbeil.

tibilita je max. $1,13 \times 10^{-3}$ SI jednotek, což plně odpovídá mírně magnetickým horninám západní části brněnského masivu, jako jsou amfibolický diorit a dioritový porfyr. Surovinou sekerky je právě dioritový porfyr, jehož v pravěku využívané zdroje musí být hledány na západním Brněnsku (Brno-Lískovec, Bosonohy, Žebětín). Dioritový porfyr je surovina doprovázející častěji používaný amfibolický diorit, se kterým má přibližně stejné primární zdroje, distribuci a datování artefaktů a uplatnění na stejné tvary nástrojů (vrtná industrie, masivní sekerky; Vokáč – Kuča – Přichystal in tisku, 362).

Sekerka odpovídá svým tvarem i použitou surovinou z brněnského masivu materiálům, které známe z eneolitických výšinných lokalit na JZ Moravě (Jevišovice, Grešlové Mýto, Křepice, Hostim). Bohužel všechny tyto lokality jsou polykulturní, osídlené většinou od přelomu neolitu a eneolitu až do mladšího eneolitu, a tak je datování naší sekerky na základě analogií stížené. Proto ji lze zařadit do širšího období starého až mladšího eneolitu (KNP, KKK, JeK).

Z okolí Trstěnic známe dosud málo pozůstatků po životě eneolitických obyvatel. Z polohy „Nádavky za ovčárnou“ pochází výjimečné měděné dlátko a z lesa „Pustý zámek“ nález broušené industrie. Mimoto je z Trstěnic bez bližších nálezových okolností zlomek keramiky ze středního či mladšího eneolitu uložený ve sbírkách MZM Brno (Podborský – Vildomec 1972, 220).

Snad jde v případě nálezů sekerky o stopu dosud neobjeveného drobného sídliště nebo sekyrka tvořila původně součást hrobového inventáře. Vyloučit také nelze náhodně ztracený předmět mimo sídliště.

Jan Knotek, Milan Vokáč

Literatura

- Podborský, V. – Vildomec, V. 1972: *Pravěk Znojemska*. Brno. Říhovský, J. 1961: Nové sídliště veltické kultury na Moravě, *Archeologické rozhledy* 13, 734–737.
Vokáč, M. – Kuča, M. – Přichystal, A., in tisku: Využití amfibolického dioritu brněnského masivu v pravěku jižní Moravy. In: I. Cheben – I. Kuzma (eds.): *Otázky neolitu a eneolitu našich krajín*. Nitra, 359–368.

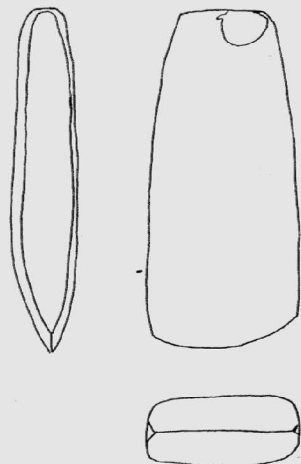
Resumé

Trstěnice (Bez. Znojmo). „Dubovské“. Neolithikum/Äneolithikum. Einzelfunde. Oberflächensammlung.

UHERSKÉ HRADIŠTĚ (k. ú. Míkovice nad Olšavou, okr. Uherské Hradiště)

„Radovy“. Neolit – eneolit. Ojedinelé nálezy. Povrchový průzkum.

Při povrchové prospekci Uherskohradištska byla na katastru Míkovice nad Olšavou nalezena lichoběžníková kamenná sekerka (obr. 18). Místo nálezů se nachází na temeni, které vybíhá severním směrem z kóty Hluboček (351 m) směrem do údolí Olšavy. Tvoří strategickou pozici při vyústění údolí Olšavy do Dolnomoravského úvalu. Nadmořská výška místa je přibližně 320 m. Sekerka je zhotovena z olivínického bazaltu, jehož drobný výchoz se nachází u nedalekého Starého Hrozenkova (jemnozrný charakter suroviny

Obr. 18. Uherské Hradiště-Míkovice. Kamenná sekerka. Uherské Hradiště-Míkovice. Steinbeil.

artefaktu souvislost s tímto místem vylučuje), významné zdroje využívané v pravěku jsou však v Nížkém Jeseníku, na jižním Slovensku a v sz. okolí Balatonu v Maďarsku. Přesná provenience suroviny je ve stadiu zkoumání (bude proveden petrografický výbrus). Délka nástroje činí 8,1 cm, maximální šířka 3,7 cm, v bokorysu 1,5 cm. Na týlu je patrné mírné poškození. Magnetická susceptibilita předmětu činí $15,4 \times 10^{-3}$ SI jednotek. V okolí nálezů bylo nalezeno radiolaritové čepeľové škrabadlo a další nepatinované radiolaritové artefakty, u nichž kulturní příslušnost nelze rozhodnout.

Datování artefaktu je problematické, rámcově jej můžeme zařadit do průběhu neolitu – eneolitu.

Terénní průzkum proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305, GAČR 404-05-H527 a výzkumnému záměru MSM 0021622427.

Martin Kuča, Antonín Přichystal, Petr Škrdla

Resumé

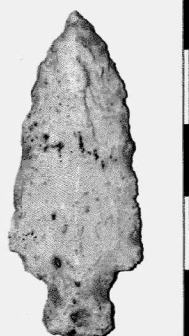
Uherské Hradiště (Kataster Míkovice nad Olšavou, Bez. Uherské Hradiště). „Radovy“. Äneolithikum. Einzelfund. Oberflächensammlung.

VESELÍČKO (k. ú. Veselíčko u Lipníka nad Bečvou, okr. Přerov)

„Úzké“. KNP (?) – KK (?). Ojedinelý nález. Povrchový sběr.

Lokalita se nachází v trati „Úzké“ cca 500 m severozápadně od osady Vicinov. Jedná se o novou doposud nezkoumanou a nevidovanou lokalitu, která byla objevena zcela náhodně a rovněž díky odstranění bývalého třecňového sadu a následné rekultivaci vykloučené plochy. Z lokality se naskýtá mimořádný strategický výhled do JZ části Moravské brány (obr. 20) a do jejího ústí, dále na centrální část Záhoří (výšinného opevnění u Hlinska). Na horizontu jsou patrné hřebeny Hostýnských vrchů.

Prostřednictvím opakovaných povrchových sběrů realizovaných v červenci 2005 bylo na ploše výše zmíněné trati Úzké nalezeno několik koncentrací kamenné štípané indu-

Obr. 19. Veselíčko. Šipka typu Štramberk-Krnov. Veselíčko.
Štramberk-Krnov-type arrowhead.

strie (jádra, škrabadlo, přepálený zlomek čepele, zlomená čepel, lichoběžníky se srpovým leskem, ústěpy), která byla zhotovena převážně ze silicitu z glacienních sedimentů. Nálezy byly nacházeny zejména na jihozápadním svahu trati „Úzké“ v nadmořské výšce 320–325 m.

Patrně nejzajímavější nález učiněný na lokalitě je šipka s řapem typu Štramberk-Krnov. Šipka vykazuje rozměry: délka – 46 mm, šířka – 19 mm, síla – 6 mm (obr. 19). Zmíněná šipka byla nalezena poblíž polní cesty vedoucí od osady Vicínov v nadmořské výšce 322 m v okolí bodu vymezeného na ZM ČR 1 : 10 000, 25-13-03, souřadnicemi 140 od Z s.č. a 324 od J s.č.

Kromě kamenné štipané industrie pochází z této lokality pouze jeden atypický střep, který lze rámcově zařadit do neolitického období. Při dosavadních prospekcích keramika chronologicky citlivější zaznamenána nebyla.

Otázka datace nové lokality je prozatím diskutabilní. Ze souboru nalezené kamenné štipané industrie se vymyká ojedinělý nález šipky typu Štramberk-Krnov, který může souviset s eneolitickým osídlením v Moravské bráně. Bližší analogie můžeme hledat přímo na samotném katastru obce Veselíčko, kde byla v trati Vlčinec nalezena pazourková šipka (nálezová zpráva v archivu ARÚ AV ČR Brno, č. j. 561/50). Dle vyobrazení I. L. Červinky se jedná o další nález šipky typu Štramberk-Krnov (Červinka 1908, 26)

Je nutné upozornit, že tzv. šipky typu Štramberk-Krnov jsou po tvarové stránce značně variabilní a liší se často případ od případu. Tyto drobné odlišnosti nelze podceňovat, neboť mohou být v konečném důsledku chronologicky citlivým ukazatelem. Bez řádného typologického rozboru nelze nad moravskými nálezy tohoto typu vznést jednotný soud, který by nás blíže seznámil s jejich bližší datací a kulturním zařazením.

Z lokality se naskýtá mimořádný strategický výhled do JZ částí Moravské brány a do jejího ústí, dále na centrální část Záhoří (výšinného opevnění u Hlinska). Na horizontu jsou patrné hřebeny Hostýnských vrchů.

Zdeněk Schenk

Literatura

Červinka, I. L. 1908: *O pokolení skrčených koster. Moravské starožitnosti II.* Kojetín.

Resumé

Veselíčko (Cadastral area Veselíčko near Lipník nad Bečvou, okr. Přerov) „Úzké“. Funnel Beaker Culture (?) – Radial-decorated Pottery Culture (?). Chance find. Surface collection.

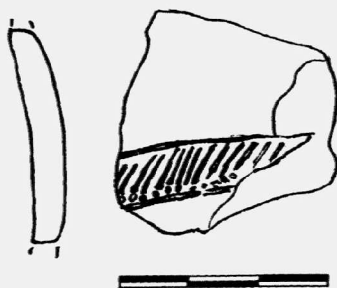
VEVERSKÉ KNÍNICE (okr. Brno-venkov)

„Dlouhé díly.“ KZP. Ojedinělý nález. Povrchový průzkum.

Skupina doktorandů archeologie FF MU Brno a manželé P. a J. Škrdlůvi z Třebíče provedli dne 28. 10. 2005 povrchový průzkum na známé polykulturní lokalitě v trati „Dlouhé díly“ (Doležel 1997, 134–135; Kuča 2002, 175). Mezi archeologickým materiálem byl determinován také zlomek hrdla z oranžově zbarveného poháru s charakteristickou výzdobou kultury se zvoncovitými poháry (obr. 20). Jde o první doklad této kultury nejen z katastru Veverských Knínic, ale i jejího širšího okolí. Nejbližší dokumentovaný záznam o kultuře zvoncovitých pohárů znám ze Sentic, a to z trati „Sokolí“ a „Velké klíny pod Sokolím“ (10,5 km severně), dále pak z Čebína (10 km SSV) a z Rosic (cca 5 km jižně; Belcredi a kol. 1989, 67, 73).

Terénní průzkum proběhl v rámci grantu GAČR 404-05-H527

Martin Kuča

Obr. 20. Veverské Knínice. Fragment keramiky.
Veverské Knínice. Keramik.

Literatura

Belcredi, L. a kol. 1989: *Archeologické lokality a nálezy okrese Brno-venkov.* Brno.

Doležel, J. 1997: Veverské Knínice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 38 (1993-1994), 124–125.

Kuča, M. 2002: Veverské Knínice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 43, 175.

Resumé

Veverské Knínice (Bez. Brno-venkov). „Dlouhé díly.“ Glockenbecherkultur. Einzelfund. Oberflächensammlung.

T

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07